

Veto

ALGEMENE
STUDENTEN
RAAD

Weekblad. Jaargang 12, '85-'86.
Nr. 6, dd. 7 november 1985
ISSN: 0773-5162

Verantw. Uitg.: Filip Huyzentruyt
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Akademische Raad

De fatalistische student denkt wellicht dat hij of zijn vertegenwoordiger niets te zeggen heeft aan deze universiteit. Deze bewering is echter helemaal korrekt. Op fakultair vlak bestaat er inspraak in de permanente onderwijscommissies (POC of POK, naargelang de fakultaire ingesteldheid) en de fakulteitsraad. De POK's houden zich bezig met onderwijsproblemen zoals programma-hervormingen en dergelijke, iets wat de studenten zeker aanbelangt. Op de fakulteitsraad worden hierover de definitieve

beslissingen genomen, en neemt men ook het beheer van de fakulteit waar.

Deze beperkte inspraak zou echter zonder betekenis zijn als er niet ook op hoger niveau één of andere vorm van medebeheer zou bestaan. Op Akademische Raad, waar de uiteindelijke beslissingen genomen worden, zetelen dan ook vier studenten. Voor de ASR zetelen daar Bart Keunen, Kris Vervloet en Bruno Peeters, en voor KULP Patrick De Poorter. Met drie van de vier en met Rudy Lanssens, die vorig jaar die taak op zich nam, hadden we een gesprek over de werking en de betekenis van Akademische Raad. (Zie pagina 3).

Klapstuk

In deze Veto vind je ook de laatste loodjes van Klapstuk 85. Integraal gewijd aan de voorstellingen van de Groupe Emile Dubois, onder leiding van de speelse figuur van Jean-Claude Gallotta. Mamma en Daphnis é Chloé: hoogtepunten uit het festival. (p. 4 en 5)

Centraal-Amerika en Afghanistan zijn niet langer mediageniek. Het nieuwe hanglijzer heet 'Apartheid', onlangs nog (overigens terecht) onder de aandacht met een prik-aktie aan de Alma.

Willy De Clercq op de Europese Week Wel en wee van de wereldhandel

De Europese week, ingericht door de Europakring Leuven, startte op maandag 28 oktober met een voordracht van EG-kommissaris De Clercq over "De toekomst van de vrije wereldhandel". Weliswaar een helder en pedagogisch betoog, in een stijl zoals we die van Willy De Clercq kennen, maar dat bleef duren. Ook al omdat er niet veel te beleven viel; want ik leef toe, naar dergelijke voordrachten kom ik met een stiekem verlangen om ook wel wat showmanship, onverwachte wendingen, misschien zelfs netelige situaties mee te maken. Niettemin probeer ik hier enkele opvallende punten uit het (lange) betoog te lichten. Zelf ben ik erg benieuwd hoe ik terzelfdertijd kort en toch verstaanbaar zal kunnen zijn.

Willy De Clercq stelde dat het huidige stelsel van de wereldhandel het meest vrij is dat we tot nu toe kennen. Met

"vrij" wordt hier bedoeld dat de verhandelde goederen tolvrij over de grenzen kunnen. Het tegenovergestelde het "protektionisme": de overheid heft zogenaamde doeanerechten op de invoer, om deze af te remmen. Voor protektionisme kan een overheid vele redenen hebben, maar in vele gevallen is dit het beschermen van de ondernemingen in eigen land, die de buitenlandse concurrentie niet aankunnen. Vandaar dat protektionisme als negatieve aanzien wordt; het komt immers neer op oneerlijke concurrentie, en het houdt inefficiënte bedrijven in leven, wat in feite een verspilling van middelen is.

De laatste jaren is echter een schizofrene toestand gegroeid, volgens De Clercq. De wereldhandel kende een hoge vlucht, wat positief is, maar de helft van deze groei komt op rekening van een verhoogde invoer in de V.S.A. De Amerikanen voerden zelfs veel meer in dan ze uitvoerden, en zitten dus, per saldo, in de schulden. Omdat die schulden, en dus die invoer moeten afgeremd worden, is er een sterke protektionistische neiging in de V.S.A., wat spanningen teweegbrengt tussen de 3 grote handelsmogendheden: V.S.A., E.G. en Japan.

wil nu natuurlijk in dollars beleggen, omdat de interest in de V.S.A. zo aantrekkelijk hoog is. Dollars zijn dus zeer gegered, en daarom ook duur.

Nu is de dollar eigenlijk te duur, of "overgewaardeerd", want zij wordt geschrapt door een te zwakke Amerikaanse economie. Normaal heeft een sterke economie een sterke munt, en omgekeerd. Maar hier wordt de wisselkoers van de dollar kunstmatig hoog gehouden door de grote vraag ernaar. Een gelijkaardige redenering kunnen we ook maken voor de Japanse yen, maar dan in omgekeerde zin: de yen is goedkoop en te goedkoop voor zo'n sterke economie als de Japanse.

Een derde belemmering voor de wereldhandel is de schuldenberg van de ontwikkelingslanden (Argentinië, Mexico,...). Het is een totaal nieuw feit in de geschiedenis dat een soevereine staat kan "failliet" gaan. Maar tot nu toe werd het schuldenprobleem goed in de hand gehouden. Toch is het gevaar nog lang niet geweken. Om tot een oplossing te komen, deed De Clercq een aantal voorstellen. We noteren vooral dat er niet nog strenger mag geseanderd worden in die landen; de mensen zijn er nu al arm genoeg, meer saneren is dus politiek onhaalbaar.

Belemmeringen

De belemmeringen voor de groei van de wereldhandel zijn drievoudig. Een eerste is het (verkeerd) economisch beleid van de westerse industrielanden.

In de V.S.A. zit de overheid zwaar in de schulden; erger is dat zij daar weinig om geeft. Door die lakshid is de interestvoet in de V.S.A. sterk gestegen, wat "vandaag zeer duidelijk zijn tot eist"; het kapitaal, ook het Europese, verhuist nu massaal naar de V.S.A. omdat daar een grotere opbrengst te rapen valt.

In Europa worstelen de ondernemingen nog altijd met logge reglementeringen en hoge lonen, zodat ze zich moeilijk kunnen aanpassen (de weinig flexibiliteit) en de winsten laag blijven. Verder is "de Europese economie nog altijd niet Europees"; met de EEG hoopte men op een homogeen Europees blok, maar tussen de landen blijft een kneuterig protektionisme bestaan. Jammer, want de economische groei van een hecht Europees zou veel groter zijn vergeleken bij de situatie nu.

Vandaag de dag is het protektionisme zelfs weer in. Meteen een tweede belemmering voor de wereldhandel. Voornaamste reden voor dit neo-protektionisme is volgens Willy De Clercq "het aanhoudende mismanagement van de wisselkoersen", wat ik afkork tot het probleem van de dure dollar, want ik wil eenvoudig blijven.

Vanwaar die dure dollar, en hier wordt het even echt economisch. Zoals ik al zei, de Amerikaanse regering zit met een enorme schuld. Schuld moet vereffend worden, en daar is geld voor nodig. De regering wil er dus dringend kapitaal lenen; daarmee vergroot zij de vraag ernaar, en stijgt dus ook de prijs ervan, namelijk de interestvoet. De helc wereld

wordt er ook op de spin-off gewezen, dit is het nut van militaire aankopen voor de civiele sektor. Ook dat is een leugen, het is veel doeltreffender direct te investeren in de civiele sektor.

We kunnen gerust stellen dat Nauwelaerts erin geslaagd is op een wetenschappelijke en gedokumenteerde manier een aantal drogredenen, of noem het foefjes, van de politici te doorprikken.

Sex appeal

Rik Coolsaet vervolgde met een, bijwiltjen geanimeerd, verhaal over Star Wars en Eureka. Star Wars is in de eerste plaats een politiek debat. Het idee werd reeds in '76 geleanceerd door Reagan, die droomde van een systeem te ontwikkelen dat strategische raketten kon tegenhouden. In 1983 riep hij de wetenschappers op om SDI te ontwikkelen. Bijzonder merkwaardig hierbij is dat niemand, maar dan ook niemand, geloof in de haalbaarheid van dit initiatief. De sex appeal van de absolute veiligheid is een alibi om meer geld voor onderzoek te verkrijgen en zo de technologische voorsprong op Europa te verhogen. De brief van Weinberger om mee te spelen met SDI is een vermomde poging om Europese gelden af te romen ten bate van de Amerikaanse onderzoeken. Rik Coolsaet stelde op een SDI-kongres in Washington de vraag of een Europese deelname een voordeel zou opleveren voor onze civiele economie. "No", luidde het bitsige antwoord, aldus Coolsaet.

Eureka is echter geen nieuw initiatief, het is enkel een intensivering van de bestaande nauwe samenwerking tussen Frankrijk en Duitsland. Volgens de Fransen moet Eureka een technologisch antwoord geven op SDI, wil Europa niet volledig achterop geraken.

(vervolg op p. 2)

BOMAANSLAG. Met een doffe slag ontplofte dinsdag jl. om 15.03 u in het Kredietbankgebouw aan het Leuvense Ladeuzeplein de derde CCC-bom van de week. De traditionele pamfletten hadden weer tijdig gewaarschuwd en er was dan ook alleen materiële schade. Zowel vooraf als achteraf hadden vloekende agenten de handen vol om de nieuwsgierigen op afstand te houden. (foto Veto)

Zijn we nu helemaal gek geworden? Bewapening en economie

Onder deze titel organiseerde Polekar in samenwerking (?) met ekonomika donderdag 24 oktober een boeiend panelgesprek. Het drievoudige team bestond uit Philippe Nauwelaerts, assistent aan het centrum voor ontwikkelingsplanning van het RUCA (Antwerpen), Rik Coolsaet, veiligheidsspecialist van het SEVI, de 'think tank' van de SP en tenslotte Mark Heirman van Pax Christi. Ieder had zijn specifieke inbreng en ze vulden elkaar zeer goed aan. Alleen spijtig dat voor zo'n leerrijke uiteenzetting slechts een dertigtal aanwezigen waren.

Polekar staat voor politieke economie van de arbeid en denkt kritisch na over bepaalde sociaal-economische problemen zoals arbeid, economische crisis, milieu,... Zij publiceerden o.a. *Crisis en Werkgelegenheid, Van economische crisis tot erger*, zeer recent *Het laboratorium van de crisis* en talrijke standpunten in *De Nieuwe Maand*. Waarschijnlijk zal het hen ook zuur opbreken dat de samenwerking met Ekonomika enkel resulteerde in het verkrijgen van een lokaal. Voor de rest stuurden ze hun kat.

Foefjes

Philippe Nauwelaerts had het in een eerste punt over de tewerkstelling van de militaire industrie. Dergelijke be-

drijven realiseren wel een zeer grote omzet. Bijvoorbeeld: van de 50 grootste exporteurs van de VS zijn er maar liefst de helft wapenproducenten. Door de kapitaalintensiviteit is de tewerkstelling eerder gering. Officieel bedraagt de tewerkstelling in de Belgische militaire industrie 10.000, volgens een CRISP-studie 18.000, en volgens zijn eigen berekening die gebaseerd is op wat de fabrikanten zelf zeggen bedraagt ze 25.000. Dit wat betreft de directe tewerkstelling, d.w.z. deze van de wapenfabrieken. Hij spreekt vanzelf dat de indirecte tewerkstelling, namelijk deze in de toeleveringsbedrijven, de militairen en de wetenschappers, veel groter is. De rechtstreekse en onrechtstreekse tewerkstelling in de militaire sektor bedraagt ongeveer 100 miljoen.

Met het militair wetenschappelijk onderzoek zijn er op wereldvlak ongeveer 500.000 wetenschappers bevestigd en er werd in 1984 zowat 75 miljard dollar aan gespendeerd. De sterke toename van het wetenschappelijke onderzoek de laatste jaren zorgde voor een versnelde vernieuwing van wapens en wapensystemen, waardoor de defensie-uitgaven steeds hoger oplopen. De vicieuze cirkel van de wapenwedloop is meteen gesloten.

"De compensaties die bij militaire aankopen gepaard gaan, draaien ons een rad voor de ogen", zo stelde Nauwelaerts. Bijvoorbeeld de 2500 jeeps werden bij de Canadezen besteld omdat zij de hoogste compensaties gaven. Het is voorerster niet controleerbaar en in deze compensaties zitten veel akkoorden die anders toch zouden bestaan hebben. Dikwijls

Politiek

Tenslotte zag De Clercq dit alles als een politiek probleem. Laten varen van eigenbelang en het afbouwen van protektionisme, het hangt allemaal af van politieke wil of onwil.

Ik vroeg me heimelijk af of iemand als De Clercq dan geen leidende rol geeft aan de vrije markt, in plaats van aan de politiek, om een vrije wereldhandel tot stand te brengen. Iets later, bij de vragen, gaf hij een antwoord dat hier past: "Men kan niet alles aan de vrije markt overlaten, niet omdat ze niet deugt, maar omdat de politici die erin staan niet deugen!"

Jozef Vangelder

Veto zoekt

Sommige mensen denken misschien dat de wekelijkse Veto zomaar uit de lucht komt vallen. Dat is niet zo: Veto is er dankzij de inzet van zijn medewerkers (in casa studenten). Mensen die geïnteresseerd zijn om mee te werken zijn altijd welkom. Zo zoeken wij nog steeds iemand die hier de bureauroductie wil doen (berichtjes samenvatten en/of de agenda samenstellen). Verder is er werk aan de winkel voor lay-outers, fotografen, schrijvers en zettters. Zo h e l p j e mee m de Veto wekelijks uit de lucht te laten vallen. Naar verluidd is een behoorlijk aantal mensen daar erg tevreden mee.

Veto zoekt

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op de het redactiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejaar en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ca. 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort.

Palfijn

In Veto nr. 4 (24 oktober 1985) schrijft u in uw "redactioneel": "In een editie van Palfijn, het kringblad van de geneeskundestudenten, werden zelfs de Medici tegen Atoomwapens als een obscure groepering afgeschilderd."

Ik hoop dat uw lezerspubliek wijs genoeg is om te begrijpen dat het hier ging om een erg persoonlijk standpunt van de toenmalige hoofdredakteur van Palfijn. Deze was er van overtuigd dat politiek geladen tema's niet in Palfijn thuishoren. Hij vond dan ook dat het zijn plicht was naast het onder druk van het Medica-presidium toch geplaatste artikel van de Medische Werkgroep Tegen Atoomwapens een extra-editoriaal te plaatsen waarin hij overbloedde de vredesbeweging laakt, onze Oosterburen onbetrouwbaar noemt, nog eens uithaalt naar al wat links van hem ligt en ons tenslotte vriendelijk vraagt zijn tekstje niet als reactie te bestempelen.

Deze hoofdredakteur werd kort daarna bedankt voor zijn diensten. Zijn ideaal om een politiek blad te maken, was onhoudbaar; hij heeft het zelf bewezen.

Het maatschappelijk gebeuren is niet iets waar je je (zeker als jong intellektueel) buiten kunt stellen. Des-

alniettemin is wel de tijd aangebroken om ons eens te bezinnen over de taalverwarring rond het begrip 'politiek'. Misschien kunnen we ons onderwerpen ook al wel bezinnen over onze opdracht de maatschappij menselijker te maken zonder tijd te verspillen aan de discussie of we daarover wel mogen discussiëren...

Kris Van Haecht, Palfijn

Klapstuk in ILO

Mag ik de organisatoren van het Klapstuk feliciteren voor hun uiterst onbeholpen opvang van het (te) talrijke publiek op 19 oktober in het ILO.

Na ongeveer een half uur haring in een ton gestaan te hebben, werd de meute toeschouwers losgelaten en mochten ze drie proeven afleggen. De eerste was een trap beklimmen, de tweede was zich door een deur wringen (ik voelde me solidair met die kameel die in de knoop zat toen hij door het oog van de naald moest) en de derde, de moeilijkste overigens, was vechten voor een zitplaats (de zwakken moesten zich tevreden stellen met een stuk trap (alhoewel zitplaatsen en trap nagenoeg even luxueus gestoffeerd waren)). En helaas, voor wie geslaagd was in z'n territoriumafbakening was de zegen maar van korte duur (12 minuten) en dan mochten we de zaal weer uit en konden we ons voorbereiden op een tweede veldslag.

Misschien ben ik wel ouderwets en voel ik niet avangardistisch genoeg als ik denk dat hedendaagse kunst ook kan in een milieu waar de toeschouwer voor vol aanzien wordt. Of dienen wij, het publiek, alleen maar als geldschietsters en applausmakers die bereid moeten zijn alles te verdragen zolang we al was het ook maar een glimp van het scenisch gebeuren mogen proeven.

Gebrekkige organisatie aanvaardend omdat het gedans goed is, is een te brave en slappe houding en dat had ik niet verwacht bij het Leuvense publiek.

Johan Eckeloo

Nieuwe economische imperatieven?

Polekar is een Leuvense bundeling van economisten, sociologen en andere intellectuelen, die geregeld interessante werken publiceren over economisch-maatschappelijke thema. "Uitroeing" van maatschappelijke ziekteverschijnselen is een basisoptie van deze groep, waarvan de benaming staat voor 'POLItiek, EKonomie en ARBEID'.

Vrij recent werd door hen bij de krisissuitgeverij Kritik een boek gepubliceerd onder de titel: "Het laboratorium van de crisis — debat over een nieuwe maatschappelijke ordening". Of de interessante gedachten uit dit werk enig gehoor zullen krijgen bij het beleid zal wellicht ter discussie staan de volgende maanden. Zeker is dat in dit werk noch het pure staatsinterventionisme, noch het pure liberalisme enige aanhang krijgen.

Basisvaststelling van waaruit vertrokken wordt is de niet te loochenen crisis. Het betreft hier een grote, structurele crisis, die meerdere maatschappelijke niveaus doorkruist. Een aantal partiële verklaringen voldoen dan ook niet. Zo is de oliecrisis niet voldoende om te verklaren waarom het westers economisch systeem zo afhankelijk blijkt van één basisproduct, noch waarom de werkloosheid blijft stijgen na de prijsdalingen van dit product. Ook de lageloonlanden, de te hoge loonlast, het verzakken van de technologische innovaties (hebben zij trouwens veel afzet?), de verzadigde afzetmarkten en de "nefaste rol van de staat" kunnen elk op zich volgens deze studie geen exclusieve verklaringssgrond vormen.

Gaat de crisis van de markteconomie de problemen van het staats-optreden niet vooraf? Een vraag die door de auteurs uitdrukkelijk gesteld wordt. Duidelijk is wel dat zij nergens het pure, harde liberalisme als de oplossing zien. Een sociaal correctief

is vereist. Dit kan enkel gebeuren via een zekere staatsinmenging. Maar het staatsinterventionisme mag geen rigide karakter krijgen. De auteurs grijpen voor hun theoretisch kader terug naar de Franse "régulation"-school. Deze wijst op de tijdelijkheid en de omgevingsgebondenheid die aan elk overheidsoptreden ten grondslag zou liggen. Zo komen vele van onze maatschappelijke procedures voort uit een economie, die gekenmerkt werd door een reeds sterke monopolistische ordening. Ook op loonarbeidsvlak ontstonden monopolistische structuren (bijvoorbeeld de vakbonden). Duidelijk is dat deze structuren, met de gegende staatsinmenging van dat ogenblik, na de tweede wereldoorlog voor een periode van extremen welvaart (in sommige gebieden) hebben gezorgd.

Zaak is het nu rekening te houden met de wijzigingen in de economische situatie en op basis daarvan een nieuwe staatsstrategie te ontwikkelen. Basisvereisten zullen onder meer zijn: gedeeltelijke afbraak van een aantal institutionele vormen (en verworven rechten), hervorming van het overheidsapparaat, een (gedeeltelijk) inspel op technologische innovaties, sociaal-politieke vernieuwingen, internationaal overleg en ook enkele 'groene' gedachten.

Lord, Henry Ford

De rest van het boek houdt zich met de wijzigingen in deze elementen bezig. Zo handelen drie hoofdstukken over de organisatie van de arbeid in de bedrijven. Historisch gezien was er de middeleeuwse "middenstanden"-structuur, die deels tot in de manufacturen behouden werd. Taylor zou dan bekend worden als de man die met de kronometer het werk ging onderverdelen in deeltaken. Elke arbeider werd een soort "Modern Times"-Charlie Chaplin, met een zeer beperkte, aan een hoog ritme uitvoerbare taak.

Toch zou het pas Henry Ford (en tegelijkertijd Keynes) zijn die met dit systeem echt economisch voordeel zou doen. Ford snapte immers dat het allemaal goed en wel was de arbeid zo goedkoop mogelijk te organiseren, maar zijn producten moesten ook nog gesleten worden. Langzaam aan zou dan ook een betere loonsituatie, met een systeem van sociale zekerheid, ontstaan. Tot 1975 nam dit Fordisme een hoge vlucht.

Sindsdien merken wij een afbraak van de vroegere groeiestrategie. De arbeiders krijgen geen loonopslagen meer en de problemen van de traditionele loonarbeidsverhouding komen bovendien. Nieuwe vormen van arbeidscontract, van flexibiliteits-eisen komen aan de oppervlakte. Tevens ontstaat een sterke polarisatie in de arbeidsstructuur: aan de ene kant een vrij homogene kern van hogeschoolden (met leuk werk, goede mogelijkheden...), aan de andere kant van de ladder de "drop-outs" (service-werk met geringe vastheid van werk, geen inspraak...). Gegevens genoeg om over na te denken in het kader van een maatschappijstabiliserende herregulatie.

De God "Markt" faalde

De andere hoofdstukken hebben het meer over het marktdenken. Een eerste hoofdstuk toont ons aan op welke manier de neo-liberale denkers de tekorten uit de vroegere liberale

theorieën proberen op te vangen. Zo ontstaat er bijvoorbeeld een heel nieuwe benadering van nutsmaximalisatie.

Het daaropvolgende onderdeel houdt zich bezig met een studie van de gebreken van de overheidsvoorzieningen. Twee zaken springen in het oog: de selectiviteit van de voorden-toekenning en de inkompten van sommige (politiek) benoemden. Verbetering van de overheidswerking zal dus maar kunnen met een ruimere controle van de democratische instellingen op de ambtenarij en met het bieden van een beter inzicht in de overheidswerking aan de burger. Dat één en ander nog veel werk zal vereisen is wel duidelijk.

Zeer boeiend is tenslotte nog het laatste hoofdstuk over "de ecologische crisis". De auteur volgt zeker en vast niet de groene beweging in haar denken. Toch is het volgens hem tijd een aantal milieuproblematieken ook economisch te definiëren. Vertrekpunt van zijn uitleg is dat wij leven in een sterk gedifferentieerde samenleving, waar elke taak volledig uitgevoerd wordt in een apart deelsysteem. Gevolg van dit alles is de beperkte rationaliteit van elk deelsysteem (bijvoorbeeld goedkoop produceren, zonder rekening te houden met bepaalde consequenties). Tevens is er slechts een zeer losse integratie van alle systemen, door het ontbreken van een centrum (vroeger was bijvoorbeeld de godsdienst een centrum, dat alles integreerde). Daarnaast komt dan nog de sterke groei-impuls van dergelijke maatschappij, gegrondvest op de groeiend van elk subsysteem.

Nu is het wel zo dat bepaalde systemen een veel grotere groeiemogelijkheid hebben. Zo kan op louter producerend vlak (nog altijd) geweldig sterk gegroeid worden. Andere maatschappelijke deelsystemen kunnen echter niet alle evoluties zonder problemen doorstaan. Twee dergelijke systemen zijn het milieu en de mens (denken we maar aan de stressverschijnselen).

Los van de huidige, puur economische crisis van voorbijaande aard, komen we steeds meer in contact met een structurele, ecologische crisis. Dit omdat ons milieu ver het einde van zijn reikbaarheid bereikt heeft. Volgens de schrijver van dit stuk is er echter nog niets definitiefs gebeurd en kan zelfs de groeiendynamiek hernomen worden. Mits enige voorzorgen, weliswaar. De schrijver merkt trouwens op dat op middellange termijn het wel nodig zal zijn om het roer om te gooien en de groei te beperken. Maar volgens hem zijn dit nog zorgen voor later. Zijn slotsom is dat er ondertussen een milieuzuigende groei moet uitgewerkt worden. Tegelijkertijd moet er wat gefrusteld worden aan de inkassingsgrenzen van de andere subsystemen. Zo moeten de mensen weer meer met elkaar in contact gebracht worden in plaats van hen te laten voortmoderen in het groeiende individualisme.

Dit alles lijkt hem "een vooruitgang tegenover de twee andere mogelijkheden: doen alsof onze neus bloedt en recht op een ecologische crisis afsterven of rabiaat de groei stilleggen onder een soort van ecodictatuur." We zullen elkaar dus nog eens moeten spreken over een tiental jaren. Onder-tussen toch een aanrader.

Toon Boon C

Polekar (9 auteurs), Het laboratorium van de crisis, Kritik, 1985, 176 blz.

Bewapening en economie

(vervolg van p. 1)

Toch zijn er hier een aantal bemerkingen bij te noteren. Het debat rond Eureka concentreert zich rond de maatschappelijke keuze welke technologie we willen in de 21ste eeuw. Moeten we ook niet denken aan een aangepaste technologie voor de derde wereld?

In welke mate wil Frankrijk met Eureka haar hegemonale rol inzake technologie in Europa vergroten? Vragen waarop momenteel nog geen antwoord kan gegeven worden.

Duizelingwekkende bedragen

Mark Heirman van Pax Christi stelt de bewapening versus de wereldontwikkelingsproblematiek. Hoe meer er voor bewapening uitgegeven wordt, hoe minder er overblijft voor ontwikkeling. De VS zijn daar een treffend voorbeeld van. Van '80 tot '85 zijn de bewapeninguitgaven reël met 40% gestegen, dit ten koste van een enorm deficit, besnoeiing in de sociale uit-

gaven en de uitgaven voor ontwikkelingsamenwerking. En nu komt de klap op de vuurpijl. De jaarlijkse militaire uitgaven over gans de wereld bedragen 1000 miljard dollar (= 50.000.000.000.000 BF). Om een idee te geven welk een ontzaglijk bedrag dit wel is, geeft Heirman enkele referentiepunten. Het is zoveel als de totale productie van alle ontwikkelingslanden samen en ongeveer 6% van de wereldproductie.

— Voor de uitroeiing van de pokken op wereldschaal was er 73 miljoen dollar nodig. Om de wereld te verlossen van malaria, zou er 450 miljoen dollar nodig zijn. Om de hele derde wereld te voorzien in drinkbaar water — nu beschikt daar geen 20% over — wordt geschat dat er zo'n 7 miljard dollar nodig is. Om iedereen van de basisbehoeften te voorzien, d.w.z. huisvesting, alfabetisatie, gezondheidszorg, voedselvoorziening, zouden zo'n 200 miljard dollar volstaan. Stel dat dit project gespreid wordt over 10 jaar, dan dient er elk

jaar 20 miljard dollar oftewel 2% minder uitgegeven te worden aan bewapening.

Op de vraag vanuit de aanwezigen hoe de vicieuze cirkel van de bewapening kan doorbroken worden, antwoordde Coolsaet dat de enige manier erin bestaat om éénzijdig je wapenarsenaal te verminderen met 50%, dan nog kan je de andere 12 keer vernietigen. Militair riskeer je dus niets, maar politiek kan het zeer verregaande gevolgen hebben, zodat bijvoorbeeld een kettengreactie volgt van het Kremlin. Met de huidige vernieuwing aan de Russische top vergroot die kans zelfs. Konkrete voorstellen zijn bijvoorbeeld de verwijdering van de 16 kruisraketten in Florennes of een akkoord over een chemische vrije zone in Europa. En toen heerste er een doode stilte, besloot hij.

Inderaad, ontwapenen om te ontwikkelen is zo te zien géén loszogan. Jammer dat zoveel ontmaskerde feiten voor zo weinigen waren voorbehouden. Het mobilisatievermogen van Ekonomika om TD's te organiseren blijkt anders wel erg hoog te liggen.

Ekskuseer dat ik alsnog een poging doe om u een geweten te schoppen. De waarheid is bikkelhard en is best niet gekend. De beste manier om je verantwoordelijkheid te ontlopen is ervoor te zorgen dat je je niet bewust bent van je verantwoordelijkheid.

Marc Sys

KOLOFON

Veto jaargang 12, nr. 6
dd. 7 oktober 1985
ISSN 0773-5162

Hoofdredactie
Pascal Lefèvre en Bert Malliet
Redactiesekretariaat
Filip Huyzenruyt
Medewerkers
Marc Sys, Toon Boon, Koen Elst, Patrick Pasture, Marc Heeren, Yon Fleerackers, Jozef Vangelder, Frank Segers, Luk Raeymakers, Guido Convents, Eric Thirion, Dirk Poelaert, Geert Stubbe, Dirk De Naegel, Peter Mostrey, Wouter Colson, Jan Huysse
Zetwerk en lay-out
Polleke Bijnsens, Marc Heeren, Ria De Schutter,

Didier Wijnants, Kris Blykers, Filip Huyzenruyt, Wouter Colson, Carl Van Mol, Jan Declercq

Foto's en doka
Geert Coene, Marc Heeren, Jan Declercq, Bert Malliet
Eindredactie
Didier Wijnants en Kris Blykers
Drukkerij
Rotatyp, Brussel
Oplage
8000 eksemplaren
Abonnementen
studenten: 150 fr
niet-studenten: 250 fr
steun: 500 fr
over te maken op rek.nr. 001-0959719-77 met vermelding (steun)jabo Veto

Wijnen rektor De Somer beweerde ooit het volgende: "Akademische Raad moet eigenlijk een praatarak zijn, zonder formele bevoegdheid vanwege studenten en wetenschappelijk personeel. Deze mensen hebben een signaalfunctie ten aanzien van de academische overheid. Dit is meer dan voldoende. Formele inspraak of meer inspraak is niet wenselijk." Hoe zouden jullie je taak op de Akademische Raad omschrijven?

Kris Vervloet: «Dit citaat van De Somer geeft geen al te positief beeld van ons. Ik ben er vast van overtuigd — anders zou ik mij geen kandidaat gesteld hebben — dat inspraak toch wel belangrijk is voor ons en dat wij dan ook ons best doen om wat inspraak te hebben.»

«We zitten daar niet enkel om signalen door te geven van wat wij opgevangen hebben. Wij willen wel degelijk mee beslissen. Het is evident dat dat niet voor alle zaken gaat die daar besproken worden. Er zijn echter, in het verleden duidelijke voorbeelden waaruit blijkt dat studenten daar iets te zeggen hadden.»

«Je moet dat niet te idealistisch voorstellen natuurlijk, je blijft misschien beperkt, maar ik denk niet dat je daar moet naartoe gaan met het vooroordeel 'ik zal daar toch maar gewoon zitten'.»

Bart Keunen: «Ik sluit mij daarbij aan, maar ik zou zelf zeggen dat zonder formele inspraak vanwege studentenafgevaardigden en vanwege het personeel, Akademische Raad inefficiënt is. Er kan een heel grote inbreng zijn. In eerste instantie door voorstellen te doen en er ook formeel op aan te dringen dat die voorstellen goedgekeurd worden door de voltallige raad. Een probleem is wel dat er op Akademische Raad weinig gestemd wordt, men werkt namelijk met een consensusmodel.»

«Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan iets dat nog onlangs gebeurd is: de verkiezing van de BAR (Bureau Akademische Raad, nvdr). Ik kan mij niet voorstellen dat studenten en wetenschappelijk personeel wel in de AR zouden zitten, maar niet het bureau van die raad zouden bepalen. Dat zou betekenen dat wij daar alleen maar zouden zitten om te luisteren. Ik denk dat wij daar evenzeer zitten om onze stem te laten horen.»

Patrick De Pooter: «Ik zie mijn taak drievoudig. Ten eerste informatie inwinnen op de verschillende vergaderingen van Akademische Raad, zeker in het begin als men nog niet is ingewerkt.»

«Vervolgens die informatie onmiddellijk doorspelen aan de studenten en dan zien of er gegronde problemen zijn. Op de volgende vergadering kunnen die dan teruggespeeld worden naar de academische overheid voor zover ze echt gegronnd zijn en echt realistisch kunnen overkomen.»

«Tenslotte — gezien de situatie van vandaag — schiept het ook de mogelijkheid om op een ontspannen manier contact te hebben met de mensen van de andere studentenoverkoepeling. Het zal bijvoorbeeld nodig zijn om voor elke academische raad met de andere studentenafgevaardigden aan tafel te gaan om te zien waar er overeenkomsten zijn, om dan gezamenlijke standpunten in te nemen.»

Veto: Een vaak gehoorde uitspraak is deze: "een studentenvertegenwoordiger is een medebeheerder van de universiteit en moet als dusdanig het belang van de universiteit boven het eigen korporatistische belang stellen".

Bart Keunen: «Ik vind dat een absurde uitspraak. Het is een realiteit dat je op een universiteit met verschillende groepen zit die een andere visie hebben op wat een universiteit is en die vanuit hun eigen positie — in ons geval als student — de richting die de universiteit moet uitgaan, bekend maken. Er bestaat niet zoiets als 'de universiteit' en 'het beleid van een universiteit'.»

Werkingspunten

Veto: Welke concrete topics zullen er dit jaar vanuit de studenten op akademische raad gebracht worden?

Bart Keunen: «Vanuit kringraad gaan vooral zaken naar voren komen die de onderwijs-hervormingen aangaan. Een eerste punt is de hervorming van de aggregatie. Iets waar we al jaren rond bezig zijn.»

«Een goede didactiek is ook belangrijk. Daar hebben we nog geen concrete plannen rond, maar dat treedt altijd gedurende het jaar op de voorgrond.»

«Het derde is ook al iets dat jaren in de lucht hangt en misschien breekt het dit jaar door. Het betreft de hervormingen op de wet van de academische graden. Als dat ooit komt dan denk ik dat dat het belangrijkste werkingspunt zal worden.»

Patrick De Pooter: «Binnen de Krul zal er in de werkgroepen Krul-sociaal en Krul-onderwijs gewerkt worden rond de eerstekandidaten. Vooral de studiedruk — een groot woord — en het doergeredrag van de professoren zullen op de voorgrond treden. In eerste instantie door middel van bepaalde enquêtes die we gaan organiseren. Met de resultaten die we daarvan zullen hebben zullen we toch zeker voor het einde van het academiejaar op AR verschijnen.»

Rudy Lanssens: «In verband met de studiedruk is er op kringraad ook sprake geweest om het voorstel in verband met de controle-commissie dat twee jaar geleden is afgeketst, terug te gaan bekijken.»

Over medebeheer en vertegenwoordiging DE STUDENTEN OP AKADEMISCHE RAAD

Wie beheert de universiteit? Hebben de studenten iets te vertellen in dat beheer? Misschien vraag je je het wel eens af. Iedereen weet natuurlijk dat prof. Dillemans verkozen is tot nieuwe rektor en dat dit een belangrijke functie is. Maar is hij nu de absolute baas? Maakt hij het beleid alleen uit? Weliswaar drijft de persoon van de rektor een belangrijke stempel op het beleid. Maar aan de top van de universiteit staat de rektor niet alleen. Deze macht moet hij delen met figuren zoals prof. Tavernier, de Algemeen Beheerder. Ook staat hij onder controle van belangrijke vergaderingen, zoals de Akademische Raad, waarvan die voorzitter is. Die Raad heeft, als vergadering, belangrijke beslissingsbevoegdheden. En op die Raad zitten, jawel, vier studentenvertegenwoordigers.

De Akademische Raad is samengesteld uit alle dekanen, de Algemeen Beheerder en nog een aantal andere belangrijke functies, vier leden van het wetenschappelijk personeel (assistenten) en vier studentenvertegenwoordigers. Ze heeft volledige beslissingsbevoegdheid aangaande onderzoek en onderwijs aan deze universiteit. Daarnaast brengt ze advies uit aangaande het personeel en het financieel beheer. Maar de beslissingen over de laatste twee dingen worden genomen op de Raad van Beheer, een beperkte vergadering waarin geen studenten zetelen. Ook op het Bureau van de Akademische Raad worden in praktijk heel wat beslissingen van de Akademische Raad overgenomen, en ook hier zitten geen studentenvertegenwoordigers. Van zowel de Raad van Beheer als van het Bureau wordt wel verslag uitgebracht op Akademische Raad.

Al met al is de Akademische Raad een belangrijke vergadering. Terecht stel je je misschien de vraag hoe de studentenvertegenwoordigers in die Raad verkozen worden, en wie daar momenteel in zetelen. Aan vele universiteiten worden de studentenvertegenwoordigers rechtstreeks verkozen. Je kiest er op, maar je hebt er dan ook voor de rest van het jaar geen wat meer op, geen controle op wat ze doen. In Leuven heeft men voor een andere oplossing geopteerd. De mensen die op de Akademische Raad de studentenvertegenwoordigers worden verkozen op Kringraad. Maar wat ze daar gaan zeggen wordt via de kringvertegenwoordigers op Kringraad beslist door de verschillende fakulteitskringen. Via de kring moet dat dan bij jou terecht komen. Niet wie, maar wat staat in deze procedure vooraan. Natuurlijk blijft het belangrijk dat jij weet, niet alleen wat die mensen daar gaan doen, maar ook wie ze zijn. Met het oog daarop had Veto een gesprek met de studentenvertegenwoordigers.

Veto: Een controle-commissie?

Rudy Lanssens: «Deze zou nieuwe programma's moeten controleren. De laatste kringraad werd reeds geopperd om dat terug uit de kast te halen.»

Representativiteit

Veto: In de Leuvense context wordt er dikwijls kritiek geleverd op de studentenvertegenwoordigers en meer specifiek op het feit of en hoe zij de mening van Jan Modaal überhaupt kunnen vertolken naar de academische overheid toe. Hoe kan je de wensen, verwachtingen, verzuchtingen van de studenten en hun kringen kennen?

Patrick De Pooter: «Binnen Krul is dat misschien gemakkelijk, in die zin dat er een CO (Centraal Orgaan, nvdr) bestaat. Dat orgaan vergadert elke zondag en de pressen of afgevaardigden van de presidia zitten daar. Daar komen de concrete problemen van bepaalde fakulteiten aan bod, onder meer ook diegene die voor akademische raad kunnen gebracht worden. We hebben dus onmiddellijk contact met de verschillende fakulteiten.»

«Daarnaast kan je ook contact opnemen met mensen van de fakulteit zelf: professoren, assistenten, ... Zo kunnen we zien of het echte problemen zijn die voor akademische raad kunnen gebracht worden.»

Bart Keunen: «Wij beperken ons vooral tot onderwijswerking. In Kringraad zitten zowel pressen als onderwijsafgevaardigden (meestal twee mensen per kring). Deze mensen hebben rechtstreekse banden met de onderwijswerkgroepen binnen de kring en de presidia. Op die manier komen wij te weten wat er binnen de kring leeft.»

Veto: Bepaalde kringen komen (bijna) nooit naar de kringraadvergaderingen?

Kris Vervloet: «Je hebt altijd problemen als je met bepaalde systemen werkt. Als die mensen niet komen, en we zien op de agenda van AR een punt staan dat toch betrekking heeft op een kring die we nooit of zelden zien, en waar we informatie over nodig hebben, dan moeten we zelf naartoe stappen. Wat dus ook gebeurt. Het is niet omdat die mensen niet komen dat we zeggen: 'Ja, dat moeten ze zelf maar weten'.»

Bart Keunen: «Het is wel zo dat kringen die na verloop van tijd niet meer naar kringraad komen, een uitnodiging voor alle volgende vergaderingen blijven krijgen. Als ze een punt belangrijk vinden komen ze gewoon naar kringraad. De kansen worden gegeven.»

Patrick De Pooter: «Binnen Krul bestaan dergelijke problemen niet. De werkgroepen functioneren — zeker dit jaar — vrij goed. De mensen van de verschillende kringen zijn in die werkgroepen aanwezig. De problemen worden daar besproken en gaan dan naar het CO. Op die manier weet de AR-vertegenwoordiger wat hij moet doen, welke kringen of fakulteiten hij moet contacteren.»

Veto: De uitnodigingen voor AR komen over het algemeen drie of vier dagen voor de vergadering toe. De agenda is dus vrij laat bekend. Hoe ga je dan concreet te werk?

Bart Keunen: «Dat is dus rennen. Vorig jaar was er een probleem met Pol en Sok. Ik ben dan donderdagnamiddag en vrijdag de hele dag bezig geweest om die mensen te contacteren. Het probleem was dan dat ik van de ene kant naar de andere gestuurd werd, en dat de laatste persoon zei: 'wat de vorigen gezegd hebben, die weten daar ook niets van, ik ben diegene die dat op fakulteitsraad goedgekeurd heb, de kring staat daar achter.' Pas dan kan je zoiets goedkeuren, maar dat is dus rennen.»

Veto: Hoe zit dat bij Krul?

Patrick De Pooter: «Dan gaan we direct naar de kringen, er wordt geen CO meer voor samengeroepen. Maar ik denk toch dat de meeste problemen vooraf reeds informeel gekend zijn. Meestal is men dan al over een bepaalde zaak geïnformeerd en moeten alleen de kringen nog gekantoorde worden...»

Bart Keunen: «Toch niet, ik denk dat we dan vooral spreken over programmahervormingen in één of andere fakulteit. Daar is het grote probleem dat zaken die door de kring heel belangrijk zijn bevonden op de fakulteitsraad niet besproken worden op kringraad. Dat wordt dan afgehandeld als een interne zaak. Als we daarmee op kringraad komen, moet alles terug opgevoerd worden. Bij die doorstroming loopt ook wel wat mank, zodat de AR-afgevaardigden op eigen initiatief nogmaals die hele kwestie moeten doorlopen.»

Veto: Wat met de meldingsplicht naar de studentenoverkoepelingen toe? Hoe zit het dan achteraf (onder meer na een 'looppuntnertje') als er bepaalde beslissingen genomen zijn op AR?

Kris Vervloet: «Dat zijn moeilijke situaties, maar ik denk dat je toch vooropstelt om in de mate van het mogelijke alles te bespreken met meer mensen. Dan weet je meer en heb je meer voorstellen, alternatieven dan alleen. Je weet in welke geest er gedacht wordt, en ik denk dat als je

«cht moet beslissen op zo'n moment dat je dat kunt in de geest waarin er altijd gedacht wordt. Het is misschien gevaarlijk om zo het heft in handen te nemen...»

Veto: In zo'n 'noodsituatie' wordt ervoor geopteerd om één of ander vertragsmaneuver uit te voeren?

Bart Keunen: «Het is vaak zo dat de mensen op AR denken dat wij carte blanche hebben van onze organisatie. Vorige AR was er bijvoorbeeld de kwestie van de vrijstellingen en wij wilden daar niet over beslissen zonder kringraad te raadplegen. Toen heeft men geargumenteerd dat wij toch een mandaat hebben gekregen. Hun optiek is duidelijk anders dan de onze. Decanen zijn mensen die een mandaat hebben gekregen. Bovendien hebben ze een beleidsverantwoordelijkheid. Wij zijn afgevaardigden en wij hangen totaal af van een organisatie.»

Principes

Veto: Moet een studentenvertegenwoordiger principieel het grote gelijk verkondigen of moet hij/zij (soms veel) water in de wijn doen om een haalbaar compromis na te streven?

Patrick De Pooter: «Vooraf is er over de meeste zaken al gepraat op het CO. En men weet ook wel wat er haalbaar is binnen AR. Meestal is het zo dat men twee voorstellen uitwerkt. In die zin dat men zegt 'stel dat voor en als het niet lukt dan moet er een compromis gevonden worden'. Dat compromis is dan ook datgene wat we tenslotte willen bereiken. Met andere woorden, men gaat de situatie toch al enigszins forceren.»

Kris Vervloet: «Het is natuurlijk zo dat als je over iets veel gesproken hebt en je daarover een standpunt ingenomen hebt dat juist blijkt te zijn, je niet op zo'n vergadering in één twee drie gaat zeggen: 'OK, dat is ook goed'. Je gaat zeker eerst iets fatsoenlijk verdedigen.»

Bart Keunen: «Ik denk dat er bepaalde kwesties zijn waar men snel een beslissing moet nemen. Je moet daarbij opmerken dat de AR ook zonder studenten draait, men zal desnoeds iets er door krijgen zonder dat de studenten er mee akkoord gaan. Dan is het de bedoeling om nog zoveel mogelijk de deur open te houden, dat de studenten er in de toekomst nog iets aan kunnen veranderen.»

«Ik denk bijvoorbeeld weer aan de 'vrijstellingen' waar wij voor een beslissing werden geplaatst. Wij hebben daar geopperd — en ik denk dat het ons gelukt is — om de deur open te houden. Maar dat is iets anders dan water bij de wijn doen. Dat is een kwestie van tactiek.»

Eten en vooral ... drinken

Veto: Een praktisch probleem om af te sluiten. In hoeverre kan je als studentenvertegenwoordiger ingaan op de 'geschenken' (etenjes, recepties, ...) zonder jezelf te prostitueren of als verkocht over te komen?

Patrick De Pooter: «Ik vind de termen vrij kruk gesteld. Persoonlijk heb ik nog geen enkele uitnodiging ontvangen behalve dat etentje na de AR. Ik denk dat je door op bepaalde uitnodigingen in te gaan zeker contact kunt hebben met dekanen, professoren, misschien met de rektor zelf.»

«Er kan dan informeel gesproken worden over bepaalde zaken. Zoals ik het ervaren heb binnen AR zelf wordt er bij het eten evenzeer overleg gepleegd. Ik denk dus dat het niet in die termen, of zo cru moet gesteld worden. Het kan ook interessant zijn.»

Kris Vervloet: «Ik zou daar willen aan toevoegen dat er (al dan niet persoonlijk) voordelen aan verbonden zijn.»

Bart Keunen: «Dat is het gevaar, die voordelen.»

Kris Vervloet: «Ja, maar in de wandelgangen gebeurt er veel. Als je eens met de mensen persoonlijk kan praten kan je veel meer te weten komen dan wanneer dat zo op tafel moet geoid worden.»

Bart Keunen: «Ik persoonlijk heb als devies dat ik wat niet rechtstreeks verband houdt met mijn taak als afgevaardigde en dat mij aangeboden wordt, niet doe als het mij niet interesseert.»

Rudy Lanssens: «Ik denk dat er nog iets belangrijk is aan die recepties en etentjes. Er zijn stemmen die zeggen dat je daar niet moet aan meedoen, je moet het afstappen na de vergadering, je moet daar niet den onnozelen gaan uithangen of u laten omkopen om het zo te stellen.»

«Dat je daar verder praat met die mensen in de wandelgangen is belangrijk. Maar ik denk ook dat het belangrijk is dat als je het altijd koninkrijk afstapt na de vergadering je het moeilijker krijgt om als gesprekspartner aanvaard te worden. Ik denk dat je dan in de hekkedrum blijft van 'kijk de studenten die hier een beetje op hun poot komen spelen, maar die we eigenlijk niet au sérieux moeten nemen'. Terwijl, als je ook met die mensen nadien eens aan tafel gaat zitten, eventueel eens een pint gaat drinken, je meer beschouwd wordt als medelid van de vergadering en er dus gemakkelijker naar je wordt geluisterd.»

Patrick De Pooter: «Het is ook een aspect van sociaal leven.»

Dirk De Naegel
(met medewerking van Peter Mostrey, Wouter Colson)

Na de paus nu ook Freek De Jonge Op bedevaart in België

bedevaartplaatsen: Managua (Nicaragua), Lourdes (Frankrijk), Kaatshoevel (Brabant), Barleheim (Friesland), Muiderberg, Toronto (Canada), een om politieke redenen niet nader genoemd land, de kermis, Circus Knieval en een ego-terapeut die onbekend wenst te blijven.

Dat 'De Bedevaart' een zoek- en tastocht is, wordt nog eens duidelijk bevestigd in het programmaboekje waar Freek De Jonge zijn toneelpersonage (Freek zelf?) beschrijft als:

*„een pelgrim op gevoel
die doorgaans doolt door dode straten
hij heeft de veiligheid verlaten
met slechts onzekerheid als doel“*

Freek De Jonge is al jaren een 'krak in het vak'. Meer dan 10 jaar ('68 tot '79) vormde hij met Bram Vermeulen de eigen-aardige en controversiële kabaretgroep 'Neerlands Hoop'. Hun programma's, een mengeling van scherpe aktualiteit en levensfilosofie, waren steeds gekenmerkt door een sterk anti-karakter: zowel op formeel als op inhoudelijk vlak willen Freek en Bram breken met het traditionele, gevestigde kabaret. Ze willen hun publiek uit hun gemakkelijke, passieve lachpositie halen, hun bewonderaars voortdurend 'pakken' en shokkeren met seksuele allusies, met ongewoon gedurfde onderwerpen, met verbale grofheden en met leuke konferenties waarin het publiek zijn eigen gebreken weerspiegelt vindt. Ongewoon voor het kabaret van toen waren ook die ongenueerde kritische sociaal-geëngageerdheid en het verrassend grote aandeel van de (pop)muziek. Toenmalige critici beschreven deze vorm van kabaret, die tot dan toe totaal ongekend was, met de toepasselijke term 'kritisch en vernieuwend muziektheater'.

In december '79 gaat Neerlands Hoop uit elkaar. Bram Vermeulen blijft verder muziek maken, Freek De Jonge vervolgt de ingeslagen weg van konferencier. Zijn artistieke aanpak heeft nauwelijks enige invloed van het vertrek van Bram ondergaan. Zijn programma's blijven 'anders' en zijn nog steeds gekenmerkt door bovenvernoemde anti-elementen.

In de soloproducties wordt wel resoluut afstand genomen van de sociaal-geëngageerde houding (uit de Neerlands Hoop-periode). Freek De Jonge schijnt niet langer bekommerd om de wereld en zijn problemen maar spijst zijn aandacht vooral naar het individu en diens strijd met zichzelf en met de hem onderdrukkende instanties om zich heen. Zijn programma's zijn een pleidooi voor individualisme en verzet tegen elke vorm van bevoogding. Ieder mens moet zichzelf kunnen zijn, bevrijd van alle invloeden van buitenuit.

Deze strijdbare houding, die zijn toppunt bereikt in 'De Mars', heeft in de laatste programma's wel aan kracht verloren. En 'De Bedevaart' betekent geen breuk in die recente evolutie. In zijn interview met Johan Thielemans in het kunstprogramma 'Eiland' (september '85) verklaarde Freek immers dat hij als individu, als kabaretier in 'De Bedevaart' op zoek is naar vervulling en die denkt te vinden in de nederigheid: hij wil met zijn artistiek werk tot een buiging voor het 'grote' komen.

'De Bedevaart' zal niet te zien zijn in Scherpenheuvel, Banneux of Lourdes maar wel in de Luweense stadsschouwburg op donderdag 7 november om 20.00 u.

Luk Raeymaekers

Freek De Jonge, de kleine, grappige, leuk gebrilde Nederlandse kabaretier en vroegere vriend van Bram Vermeulen, toert momenteel met zijn achtste soloproductie 'De Bedevaart' door Vlaanderen en doet hierbij op donderdag 7 november ook onze studentenstad Leuven aan. Een niet alledaagse gebeurtenis die iedereen die graag veel en hard lacht, niet mag missen.

'De Bedevaart', waar ondertussen ook een verfilming wordt van gemaakt met als titel 'Vergeet mij niet', kan gezien worden als een verduidelijking van 'De Mars' (het enige soloprogramma waarmee Freek De Jonge tot nog toe naar Leuven kwam (januari 1982)).

De verende kadans van de soldatenpas uit de 'De Mars' wordt hier vervuld voor een devoot geschuifel op de knieën. Het hoofdpersonage is een individu op zoek naar een vervulling die voor hem te vinden is in de nederigheid, de buiging voor het 'grote', het door de knieën gaan voor een grotere kracht. Samen met het toneelpersonage kruipet het publiek op zoek naar die vervulling langs volgende

Staande ovatie voor Daphnis é Chloé

Daphnis en Chloé behoren tot die grote mythen van de mensheid die de liefde bezingen. Het thema van de twee geliefden die gered worden door de bosgod Pan, heeft zijn weg gevonden door de Europese cultuur in opera, operette en ballet. Jean-Claude Gallotta liet het (overigens als dusdanig vrij onbekende) verhaal terzijde om alleen de essentie, de liefde, te verhalen.

Niet alleen vanwege de gelijke thematiek dringt er zich een vergelijking op met de reeds vroeger besproken voorstelling *Double Duo* van Karole Armitage. Beide producties verwijzen immers heel sterk naar het klassiek ballet. De bewegingstaal van Armitage is, ondanks belangrijke toevoegingen, in wezen klassiek. Van *Daphnis é Chloé* daarentegen wordt gezegd dat het Gallotta's antwoord zou zijn op het oude ballet. Inderdaad is het bewegingspatroon zeer vrij, al worden ook *arabesques* en *attitudes* in de dans geïntegreerd. Gallotta, in de rol van de bosgod Pan, danst ook als een faun, met hoekige bokkesprongen, lopend op de hielen en met opgestoken duim. Belangrijker lijkt me echter dat Gallotta in deze productie soms toch streeft naar hoogtepunten in de beweging, naar het innemen van posities, waardoor naar mijn gevoel deze voorstelling toch niet zo ver afstaat van bepaalde vormen van hedendaags ballet. Zowel Armitage als Gallotta hebben de traditionele narratieve structuur verlaten voor een directere aanpak. Expressie en abstractie worden bij beiden in een hoogst persoonlijke stijl oversteven.

Samen bewegen

Het grote verschil tussen *Double Duo* en *Daphnis é Chloé* ligt echter in de behandeling van het thema. Dat blijkt al duidelijk uit de muziek. Bij Armitage keiharde perkussie, een stortvloed van agressieve klanken die alle contactmogelijkheden in de kiem smoren. Tijdens de voorstelling van *Daphnis é Chloé* daarentegen speelt Henri Torgue links vooraan op het podium op een vleugel piano, heel gevarieerd, heel melancholisch. Henri Torgue, die van

zichzelf zegt dat zijn belangrijkste eigenschap als musikus is dat hij die deuntjes die iedereen wel eens in zijn hoofd heeft in echte muziek kan vertalen. Daar waar Lennon en Armitage eigenlijk meer elkaars tegenspelers waren, is het opvallend hoe Chloé en haar partner Daphnis/Pan steeds samen bewegen over de scene, elkaar voortdurend aanraken met van die tedere gebaren en in elkaars armen springen, in de meest onmogelijke posities. De opeenvolgende solo's, pas de *deux* en trio's ademen een beheerste en verrijnde rust uit. Het is merkwaardig dat *Daphnis é Chloé* veel zinnelijker overkomt dan *Double Duo*, waarin precies een erotisch getinte verhouding het hoofdthema vormt.

In *Double Duo* dansen Lennon en Armitage hun eigen, hoogstpersoonlijke relatie. Door de liefde in een mythisch kader te situeren, wil Gallotta dit individuele niveau overstijgen. De derde (Daphnis denkt Pan en Pan is de geliefde) doorbreekt de individualiteit van het ogenblik en opent op de abstractie. Geen psychologie meer, maar de absolute structuur van de liefde zelf. Door de directe, niet narratieve dansstijl wordt die universaliteit heel knap uitgedrukt.

Beide voorstellingen worden tenslotte ook gekenmerkt door een grote dosis humor, al is deze van Armitage gespeeld in de relaties en bij Gallotta wat zachter, intiemmer en tederder, vaak licht absurd.

Lof

Een korte vergelijking tussen *Double Duo* van Karole Armitage en *Daphnis é Chloé* van Jean-Claude Gallotta leek me zeer revelerend. Beide voorstellingen verschillen — ondanks een gelijk thema — grondig in opzet en structuur. Armitage lijkt me een kind uit de grootstad, New-York/Parijs, koel en agressief, met het individu als norm. Gallotta daarentegen, afkomstig uit een provincie-stad, zoekt naar de essentie van de dingen. In hart en ziel romantisch, geeft hij gevoelens van warmte en tederheid een kans zonder ooit in valse sentimentaliteit te vervallen. Wie op vrijdag 24 oktober (zeer terecht) rechstond om Mathilde Altarez, Pascal Gravat en Jean-Claude Gallotta lof toe te zwaaien, stemde tegelijk ook voor de zachte generatie.

P.P.

De komst van Jean-Claude Gallotta naar Leuven is ongetwijfeld het hoogtepunt geworden van het voorbije Klapstuk-festival. Het zichtbaar geroerde publiek reageerde entoesiast op *Mammame*, en gaf voor *Daphnis é Chloé* een zeldzame staande ovatie weg. Veto zocht deze warrige fantase voor een interview, maar ondanks afspraak bedankte deze toch voor de eer, zoals hij zich ook liet verontschuldigen voor het onderhoud met Steve Paxton. Maar de avonden dat er werd gedanst, was hij er wel, en hoe!

Verleden jaar reeds had het Stucpubliek kunnen kennis maken met een indrukwekkende video-opname van *Les Aventures d'Ivan Vafan*. In die grandioze saga, waarin Gallotta optreedt als een oerreiziger in een mythische wereld, kwamen de belangrijkste kenmerken van zijn oeuvre heel sterk naar voren: een grenzeloze fantasie, een ongebreidelde bewegingsrijkdom en een tomeloze energie, doorspekt met veel absurd aandoende, speelse humor en veel gevoel in kleine, tedere handelingen, het liefdevolle aanraken.

1950

Gallotta studeerde aanvankelijk aan de Akademie voor Schone Kunsten van Grenoble en legde zich nadien toe op de klassieke dans. Wanneer hij in 1976 het kristendom — hij dacht eraan dominee te worden — en Cunningham ontdekt, betekent dit laatste voor hem méér dan een revelatie. Het komt tot een radicale breuk in zijn leven en werk, hij brengt opzienbarende *events*, waarin verschillende disciplines (dans, muziek en beeldende kunst) een konfrontatie aangaan met de ruimte, een leegtelopend zwembad of gewoon de straat. Na een diepe depressie en een reis naar New York, sticht hij in 1979 op 29-jarige leeftijd zijn eigen groep, *Emile Dubois*, genoemd naar een vergeten "Facteur Cheval"-achtige dansfantast.

Reeds zeer vroeg werkte hij samen met Léo Standard, productieleider en ontwerper van kostuums en dekors, en met musikus Henri Torgue, beiden (met als Gallotta zelf) geboren in 1950. Noch Standard, noch Torgue hebben een opleiding gehad die rechtstreeks tot hun huidige job leidde (Torgue is doktor in de sociologie). Zij zijn overigens lang niet de enigen die een zeer grote stap hebben gezet door de compagnie te vervoegen. Zo is er nog Mathilde Altarez, de briljante Chloé, die eerst haar studies in geneeskunde afwerkte, alvorens zich tot haar oude liefde te bekeren. De groep, een allegaarte van gevormde en niet-gevormde dansers, vormt door die bonte verscheidenheid van types en figuren, een merkwaardige eenheid.

Paxton

Zoals gezegd kwam Gallotta ook voor de *conversation piece* met Steve Paxton niet opdagen, maar hij stuurde wel zijn

Men heeft het al gezegd: daar zijn geen woorden voor. Wie het werk van Jean-Claude Gallotta wil bespreken, en dan vooral zijn recente creatie *Mammame*, staat voor een haast onmogelijke opgave. Want Gallotta's taal is pure poëzie, van een ongelooflijke rijkdom en creativiteit.

De dorre woestijnachtige wereld waarin de *Mammames* rondartelen — die imaginaire volkstem die ook reeds in *Les Aventures d'Ivan Vafan* optrad — doet nog het meest denken aan de speelplaats van een oud kollege. Het is net zo'n gesloten milieu, het decor is als de binnenkant van een grote grijze kartonnen schoendoos. Wat er zich buiten die ruimte afspeelt blijft onbekend. De dansers treden hun gebied binnen en verlaten het via allerlei verborgen deuren en openingen; soms lijkt een nieuwkomer nog een woordje te fluisteren aan iets of iemand achter de grijze wand. Zoud mannen als vrouwen dragen een gelijk grijs uniform, met korte broek, polohemd, witte sokken en glimmend zwarte schoenen. De grote uiterlijke verschillen tussen de dansers worden echter zeker niet verdoezeld door die korte pakjes, wel integendeel. Enkel

GALL

L'imaginati

naaste medewerkers Léo Standard en Henri Torgue. Er ontspant zich een interessant gesprek tussen beide heren en het aanwezige publiek (een kleine 25 man), waaraan de Frans-ontkundige gastheer Paxton (ondanks een verdienstelijke simultaanvertaling) noodgedwongen afzijdig bleef. Op basis van ons persoonlijk verslag reconstrueerden wij volgende *fictieve* dialogen tussen beide artiesten.

Léo Standard: «Een productie komt ongeveer als volgt tot stand. Jean-Claude vindt een titel, een thema. Daarop gaat ieder van ons dan verder werken: ikzelf ontwerp het decor en de kostuums, waarin ik sterk rekening moet houden met de beschikbare mogelijkheden, materiële en financiële; Jean Claude creëert de bewegingen, de choreografie en Henri geeft een muzikale interpretatie. Daarnaast pogen we die drie samen te brengen. Dat lukt vrij aardig, wij voelen elkaar zeer goed aan. Wij gaan dus niet uit van een bepaalde idee of emotie die we willen uitdrukken.»

Henri Torgue: «Nemen we als voorbeeld de centrale scene in *Mammame*. Ik had die muziek geschreven en Jean-Claude heeft daar bewegingen voor gemaakt. De tafel, een idee van Léo, is daar pas vrij laat aan toegevoegd. De slokene, waarbij één voor één het dekens over de schouders van elke vrouwelijke danser wordt opengetrokken, bestond als dans, en daar werd dan een reeds bestaand pianomotief naast gezet. Je moet die dingen natuurlijk wel altijd eerst uitproberen, je weet op voorhand nooit of zulke een combinatie gaat lukken. Je bereikt uiteindelijk een zeer kwetsbaar evenwicht.»

De speeltuin

Gallotta heeft het grijze hemdje vervangen door een wit onderlijfje. Zijn wittekleurige huid steekt schril af tegen de door de zon "gebruinde" *Mammames*. In zijn houterige, wat proserige bewegingen is hij vaak een gepluimd kien, of een verlopen en verwaarde onderwijzer, die zich nooit aan zijn leerlingen kan opdringen. Zonder partner staat hij als het ware buiten de groep; ook wanneer hij in een hoek wat zij te brabbelen in een mikro, levert hij eigenlijk op onnavolgbare wijze een relativerende commentaar: bij de voorstelling zelf.

Het entoesiasme waarmee in *Mammame* gedanst, gesprongen en gevallen wordt, is aangrijpend. Deze bende overjarige skouts huppelt over de scene alsof hun leven ervan afhangt, met een verbluffende energie, bruisend

GALLOTTA

on au pouvoir

Mammame

Henri Torgue: «De titel *Mammame* moet je in de eerste plaats auditief benaderen, het is een zeer poëtische term, je voelt instinctief aan waarover het gaat. Zo hebben wij tenminste gewerkt. Nadien kan je dat begrip meer gaan ontleden. Dan zie je dat in dat woord het begrip *manman* zit, en ook *haman* (Turks bad); het suggereert warmte, geborgenheid en samen-zijn. In het lokale dialect van Grenoble wordt *mammame* ook gebruikt om te die jonge mannen tussen 18 en 24 jaar mee aan te duiden (vaak van Italiaanse afkomst), ondanks dat ze over weinig geld beschikken, steeds heel net gekleed gaan en er zeer afgeborsteld voorkomen.»

Léo Standard: «In *Mammame* heb ik gepepeld een heel gesloten ruimte te ontwerpen, die vooral de idee van *gemeenschap* zou ondersteunen. Het is geen ruimte die nog moet ontdekken, betreden of verkend worden, zoals dat wel het geval was in *Les Aventures d'Yvan Vaffan*. Neen, de *Mammames* zijn thuis, het is hun gebied.»

«Bij het ontwerpen van een dergelijk decor moet je echter ook rekening houden met materiële omstandigheden, zoals het beschikbare budget. Je moet het ook makkelijk kunnen vervoeren, je moet immers op reis met die voorstelling. Daarom opteerde ik voor een zeer licht plastic. De effen grijze kleur laat bovendien veel mogelijkheden toe. Soms komt dit heel massief over, als de Berlijnse muur, soms verdwijnt hij bijna.»

«Met de kledij is het eigenlijk net zo. Vaak dient een uniform om de persoonlijkheid zoveel mogelijk uit te schakelen, denk maar aan het leger.

Ook in de hedendaagse dans is dit vaak het geval. Maar ik denk dat in *Mammame* de kostuums heel sterk de individualiteit van de dansers laten uitkomen. Bovendien is het loszitten pak voor de dansers heel gemakkelijk. In vroegere werken heb ik wel gepepeld met de kleding een soort portret te maken van de dansers.»

Henri Torgue: «Naar mijn gevoel — en zo heb ik ook de muziek gekoncipieerd — zijn er in *Mammame* twee verschillende krachten die op elkaar inwerken. Enerzijds is er als langzame leidraad een innerlijke kracht, die van de geborgenheid en de intimiteit. Anderszijds wordt die relatieve rust verbroken door de "gebeurtenissen", waarop de protagonisten reageren. Op een bepaald ogenblik komt het echter tot een breuk, de "tafel" vormt (ook sennich) het hoogtepunt van die ineming, nadien wint de voorstelling aan abstraktie, aan mentale eenheid. Je kan het zeer goed zien aan de behandeling van de duo's: in het duo van de twee mannen overweegt de humor. De laatste *pas de deux* gaat veel verder, veel dieper. Daar heeft de geschiedenis opgehouden te bestaan. Maar dat is mijn visie. De voorstelling is heel open, je kan ze wellicht even goed op een heel andere manier bekijken.»

Ideologie du bonheur

Henri Torgue: «Veel hedendaagse kunst is conceptueel, gevoels worden eruit geweerd. Jean-Claude doet dat niet, hij laat de emoties in zijn werk (als die er zijn) de vrije loop. Zij zijn immers deel van het leven zelf. Als de logica van het stuk het zo wil, mag je toch zelfs een zekere sentimentaliteit toelaten! Bovendien moet je ook goed begrijpen wat gevoelens bij ons zijn, enzelfde woord kan een andere betekenis krijgen.»

«Wie zegt dat al onze producties heel blij en optimistisch zijn, heeft helemaal gelijk. Wij hebben ook meer sombere stukken gemaakt (*Les survivants* bijvoorbeeld). Wel is er wel altijd een straaltje hoop aan de horizon.»

Léo Standard: «Daar ligt wellicht het belangrijkste onderscheid met Pina Bausch, die een heel zwarte en pessimistische levensopvatting huldigt in haar dans. Wat de oorzaak betreft van dit opvallend verschil, die is ook ons onduidelijk. Er is wellicht een generatieverschil, ikzelf beschouw Pina Bausch eerder als een oudere zuster. Bovendien werkt zij in Wuppertal, in een zeer trieste, deprimerende omgeving. Wij leven in een vrede provinciestad, met weinig autochtonen en veel tijdelijke bewoners, met een bruisende energie.»

Henri Torgue: «Overigens zie je dat onderscheid tussen Fransen en Duitsers ook in andere kunsten, vergelijk maar even literatuur, film..., en dus ook in dans. Dat speelt ongetwijfeld ook een rol.»

Léo Standard: «Toch poveren wij geen "Ideologie du bonheur". Ik hoop alleen maar dat Jean-Claude uiteindelijk, "au fond", gelijk heeft. Maar dat is niet altijd gemakkelijk.»

Patrick Pasture

Bril

Wat Gallotta ook zo sympatiek maakt, is dat zijn dansers niet die klassieke schoonheden zijn die het traditionele ballet bevolken. «Jean-Claude Gallotta maakt de magere, de langen, de behaarden glorieus» (Hervé Guibert). Sommige van die figuren die deel uitmaken van de groep *Emile Dubois*, zou je eerder ergens in een Provinciaals dorp achter een Bordeaux verwachten dan op een dansscène; dergelijke koppen worden enkel in Frankrijk op schouders gezet. Dit wordt schitterend geïllustreerd in die overheerlijke laatste *pas de deux* met een wel 1.90m lange dansers en een struise, behaarde mannelijke danser met bril. Het is overigens opmerkelijk hoe deze met die bril omspringt. In Brussel tijdens het Kaaitheaterfestival vloog die bril zomaar van zijn neus, nu houdt hij hem tijdens meer dynamische fasen gewoon in de hand.

Jean-Claude Gallotta heeft in *Mammame* een wat naïeve, kinderlijke wereld gekreëerd. De directe emotionaliteit vormt het hoofdthema van deze buitengewoon verrassende voorstelling. Jan Fabre zal er wel, niet geheel ten onrechte, wat vraagtekens bij plaatsen, maar dat zal het publiek een zorg wezen.

Patrick Pasture

Reeds 90 jaar film in Leuven

Woensdag 13 november 1985 is het precies negentig jaar geleden dat de film zijn heuglijke intrede deed te Leuven. Enkele vooraanstaande Leuvenaars keken namelijk op die bewuste 13 november 1895 in het fysica-auditorium (Naamsestraat) in opperste verbazing naar die magische lichtbeelden, die geprojecteerd werden op een doek door de kinematograaf van de gebroeders Lumière. Deze verjaardag is natuurlijk een geschikte aanleiding om een beknopt overzicht te geven van negentig jaar film te Leuven.

Deze eerste filmvertoning te Leuven was tevens de derde filmvoorstelling, die ooit op doek in België werd gegeven. Maar deze en andere filmprojecties waren tot omstreeks de eeuwwisseling relatief duur en zodoende bijna enkel voor de Leuvense hogere burgerij weggelegd.

Met de grote en gratis openluchtfilmvoorstelling, die meestal door de stad werden gesubsidieerd en door de Brusselse ir. M. De France vanaf 1900 te Leuven regelmatig georganiseerd, konden ook de Leuvenaars «met de pet» de beelden zien bewegen. Beelden op een scherm van 250 m² (in openlucht) met fanfaremuziek en afgesloten met een vuurwerk bleven tot op de vooravond van de Eerste Wereldoorlog een succes.

Tussen 1903 en 1909 werden te Leuven hoofdzakelijk filmvoorstellingen door rondreizende kinema-uitbaters gegeven. Zulks gebeurde vaak in houten (kermis)barakken, maar ook in de music-hall De Bériot en in de stadshoofburg. Deze kinema-ondernemingen droegen ronkende namen als *Théâtre Opitz: America Biograph and Mutoscope*; *The Palais du "The Royal Bioscope"*; *Grand Cirque Cinématographique American W. Fortuin*; en de *Koning der Bioscopen Albert Frères*. Deze laatste zorgden met hun grootste «Bioscopische exploitatie in 't Koninkrijk der Nederlanden» in feite voor de doorbraak van de kinematografie in het stadsamusement te Leuven.

Leve de drank

De interesse van de gewone Leuvenaars voor film, samen met de mogelijkheid om in zijn uitgeven voor dit amusement plaats in te ruimen, het filmverhuursysteem (sinds 1909) en de verbeterde filmapparatuur (betere kwaliteit) alsook de wetgeving (grotere veiligheid) maakten dat er te Leuven tussen 1909 en 1914 een tiental bioscopen hun deuren openden. Het waren meestal «café-concert-cinemas» (behalve de *Patria* (1912), waarin het drankgebruik in feite de «hoofdrol» speelde. Overigens was het de grote Franse firma Pathé die te Leuven in 1909 de aanzet gaf in *De Bériot* om van deze music-hall een echte, stadsbioscoop (met regelmatig filmprogramma's) te maken. Zo werd *De Bériot de Alambra!*

Eerste Wereldoorlog

Tijdens WO I was het in bezet Leuven verboden te filmen of te fotograferen zonder Duitse toelating. Het bioscoopbezoek in die «duistere» tijd en in het vgzarm en in de puin liggend Leuven scheerde evenwel ongekende toppen. Dit tot grote ergernis van het stadsbestuur, dat immers het grootste deel van de bevolking van geldelijke steun voorzag. In plaats van zich van de elementaire levensmiddelen te voorzien gaf deze bevolking evenwel de voorkeur aan een warme bioscoopzaal en aan de Duitse of Zweedse filmsterren.

Na 1918 werd filmkijken te Leuven met Amerikaanse filmproducties overspoeld. Kinderen werden zoveel mogelijk door bepaalde drukingsgroepen uit de filmzaal geweerd en strenge veiligheidscontroles maakten het de uitbaters moeilijk. In september 1924 draaide men te Leuven film in de *Louvain Palace* (de latere *Forum*), de *Eden*, de *Bergère*, de *Alhambra* (de latere *A.B.C.* ca. 1941), de *Casino*, de *Cinema Porte du Parc* (de latere *Luxor*). Kortom, zalen die op dat ogenblik al meer dan 10 jaren bestonden.

Tegen de vloed van Amerikaanse films reageerden in 1926 de franstalige Leuvenaars Francis Bolen met de vereniging «Les amis du Film Français». Deze eerste (?) filmclub, die ook het eerste (?) te Leuven uitgegeven filmtijdschrift *Le Studio* (1927-1931?) uitbracht, hield zich ook met filmopnamen bezig. Zo werkten zij mee toen de Belgische ekspresionistische film «*Un clown dans la rue*». Bolen was de regisseur van de buitenopnamen die te Leuven op de voor in september 1930 gemaakt werden. Ondanks de concurrentie van de toen doorbrekende «sprekende film» werd voornoemde film toch een succes! Toen de *Université Cinématographique Belge* (directeur G. Landoy) in januari 1927 te Leuven ook met de filmvoorstellingen begon, waren de vrienden van de Franse film o.l.v. Bolen er aan de pinnen bij om deze in het Leuvense met woord en daad te steunen en te promoveren.

De «talkies»

De sprekende film verscheen niet plots te Leuven. Bioscoopuitbaters wilden niet zonder meer in dit nieuwe investeren; het kon immers maar een modegrijn zijn! Doch onder druk van de geluidsfilm werden te Leuven in 1929 speciale voorstellingen met gesynchroneerde films, zonder orkest en koor, vertoond. Dit met een automatische platendraaier de «Brabo-Phone».

De «talkies» waren evenwel niet tegen te houden en met deze films volgde dan ook de desbetreffende apparatuur en bioscoopaanpassingen (1931-1932). Op 19 september 1930 werden de eerste echte (?) klankfilms te Leuven vertoond. Dit in de — katholieke — zaal Lovanium in de Vaartstraat (1929). Het betrof hier ondermeer de eerste Belgische klank- en zangfilm «*Diepten van de Zee*» («met de beste orkest Vlaamse liedjes»).

Hoewel het filmbezoek tijdens de jaren twintig en dertig razend populair was bij de gewone man in de straat, werd

film als een problematische kwestie in het katholieke milieu gezien. De encycleek «Vigilante Cura» (1936) verscheen als «Over de Moreelse verheffing en de Opvoedende Zending der Film» bij de Katholieke Filmliga, dat sinds 1930 bestond. Doch de eerste acties van katholieke gebeurde omstreeks 1921 al tegen de film *La Garçonne*. Bij deze en ook bij latere controversiële films verstoorden katholieke jongeren «de goede orde» zodat de filmvoorstellingen verboden diende te worden. Te Leuven gebeurde zulks regelmatig door katholieke studenten die de bezoekers op verf en rotte eieren vergastten, dixit Jan Van Houtte. Dit naar het principe dat de katholieke alle «gevaarlijke kinematovertoningen, als een gelegenheid tot zonde en ergernis» dienden te ontvluchten. Films als *La Kermesse Heroïque* en *Les Fausseuses d'Anges* (de Engeltjesmaker) waren te Leuven (zoals ook elders) mikpunt van protesten van Leuvense drukingsgroepen.

Rastelli: veni, vidi vici...

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het filmbezoek de ontspanningsvorm bij uitstek. Weer overspoelde Duitse heimat-films en propagandabeelden de Leuvense bioscoop-schermen. Vlaamse films kenden een echte bloei zoals bijv. *Janssens en Peeters, dikke vrienden*; *Janssens tegen Peeters*, enz. Tijdens de meidagen veertig werden te Leuven talrijke filmbeelden opgenomen (verwoestingen van de Tiensevest) en in 1944 tussen 19 en 25 juni werden op last van de stad door Jean Gatti en Charles Lengnich de verwoestingen van de bombardementen van 11 en 12 mei gefilmd.

Na WO II werd ook duidelijk dat enkele van de belangrijkste bioscopen niet meer het eigendom bleven van Leuvenaars. Eind jaren dertig komt de *Alhambra* in handen van een Antwerpse NV. De *Casino* in de Diestsestraat wordt in 1944 door de Brusselse NV SIAC overgenomen. Deze firma bezit in 1948 ook nog de *Forum* en de *A.B.C.* (de ex-Alhambra). De Mechelaar Martin Pardon opent in 1945 de kinema aan de Parkpoort als de *Luxor*, die in 1963 gesloten wordt. In het najaar 1968 verschijnt Jos Rastelli uit Tervuren en in de Brabantsestraat wordt de *Studio I* geopend. In het verlengde van dezelfde straat, de Burgemeesterstraat richt Rastelli enkele jaren later *Studio II* in. Dit in de voormalige bioscoop de *Vita*, die door E. P. Schotsmans in 1959 geopend werd doch in de jaren zestig al verdween. Ongeveer gelijktijdig met de opening van Rastelli's *Studio I* (Brabantsestraat) — rond 1982 — verdween de *Lovanium*. Rastelli's opmars kon niet gestuit worden en werd gekonkreteerd in de opening van een *Studio III* en binnekort van een *Studio IV*. Alleen de *Rex* overleefde de concurrentie, maar moest wel zijn programmatie hoofdzakelijk afstellen op B- en sex-films.

De studenten zelf bleven op filmgebied actief. Vlak na de Tweede Wereldoorlog richtte *André Vandenberg* (SJ) een progressieve filmclub op waar onder meer *Potemkin* werd gedraaid. De gebeurtenissen van 1968 hadden ook bij de filmprogrammatie in het studentenmilieu een grote kwantitatieve als kwalitatieve invloed. Bijna dagelijks werden er aan de universiteit films vertoont met vaak de alerte progressieve films van *De Andere Film*, *Fugitive Cinema* en *Bevrijdingsfilms*. Voornoemde organisatie heeft overigens zijn zetel te Leuven. *De Andere Film* is momenteel nog altijd zeer actief en 't Stuc draagt zijn steentje ertoe bij om van Leuven een interessante filmstad te maken.

Deze tekst van *Guido Convents* komt uit *Negentig jaar filmgeschiedenis*, een catalogus n.a.v. de tentoonstelling gehouden van 1 tot 4 december 1983 en ingericht door de VZW Heverleese filmgroep. Met toestemming van de auteur werd de tekst overgenomen en licht aangepast en geactualiseerd door Eric Thirion.

AUTORIJSCHOOL MODERNA

Theoretische lessen beginnen maandag om 19 u.

Rijlessen iedere dag van 8 tot 20 uur.

Inschrijvingen en inlichtingen:

dagelijks van 9 tot 20 uur

Iedereen is van harte welkom in de

Dagobertstraat 49

Leuven

Tel. 016/23.35.81

(aan de Tiensepoort)

door de Staat erkend nr. 2054

AUTORIJSCHOOL MODERNA

Acco houdt kursussen klein

Er is weer heel wat te doen rond de kursussen bij Acco. Sedert enige tijd is men bij Acco — het onvolprezen resultaat van een indertijd illegale kursusedienst — voor een aantal kursussen inderdaad overgegaan tot het drukken op kleiner formaat.

Dit betekent dat éénzelfde bladzijde van een 'gewone' cursus verkleind worden tot 85% van haar oorspronkelijke grootte. Deze aanpassing van formaat is beperkt tot een aantal kursussen met een grote oplage (meer dan 400 exemplaren) en gebeurt steeds met voorafgaande toestemming van de desbetreffende auteurs.

De voordelen van een dergelijk formaat zijn, voor de drukkerij, vanzelfsprekend: dank zij het gebruik van een nieuwe drukpers kan men nu ineens acht bladzijden tegelijk drukken, wat natuurlijk een enorme besparing op personeelskosten en verbruik van de goederen oplevert. En zo moeten de prijzen niet dadelijk weer gaan stijgen...

Een kritisch persoon zal natuurlijk ook de vraag stellen naar de reactie van de student zelf. Want is een dergelijk formaat niet onhandig om te studeren? Ook hier blijkt de reactie vrij gunstig te zijn. Het formaat is niet alleen handig om in de boekenkast te steken, doch blijkt ook gezinszins te hinderen bij de noeste studiearbeid.

Zo is ondermeer een cursus boekhouden, welke reeds gedurende vijf jaar gebruikt wordt in het Regainstituut, en waarover men heel tevreden is. Meer nog, één bepaalde cursus voor de Rechtsafdeling was begin dit jaar nog beschikbaar in de twee formaten, doch naar wij uit doorgaans betrouwbare bron berichten vernemen, werd grotendeels voor het kleine formaat geopteerd, toen men voor de keuze werd gesteld.

Een ander bijkomend voordeel, zo vernamen wij van dezelfde informant, is het feit dat de soms ingewikkelde tekeningen, die bij bepaalde kursussen nu eenmaal horen, dank zij dit procédé op een veel nauwkeurigere manier kunnen worden gedrukt; zodat ook hier er gezinszins van benadeling van de student kan worden gesproken.

Geert Stubbe

Informatiedag natuurlijke geneeswijzen

Het gebeurde niet in Leuven. Het kreeg wel aandacht vanuit dit centrum van de klassieke geneeskunde. Het ontbrak niet aan Gasthuisbergers op de Infodag Natuurgeneeswijzen in het Cultureel Centrum te Berchem, zondag 27 oktober.

Alle strekkingen hadden hun vertegenwoordigers op deze infodag: homeopatie, antroposofie, chiropraxie (manuele therapie die de ruggegraat corrigeert), kruidengeneeskunde, drukpunt-, metamorfose-, en traditionele Indische massage, iriskopie, voetrflexologie, makrobiotiek, traditionele Chinese geneeskunde (veel ruimer dan akupunctuur), Bachremedies (bloesemvariant van homeopatie), en nog andere. Sommigen wel, anderen niet de grootmeesters in hun vak. Vijf keer vijf lezingen tegelijk, voor veel te veel volk. Deze sektor zit zonder twijfel in de lift.

Wat is de eenheid in dit bonte aanbod? Sommige sprekers presenterende een coherente visie, anderen praktizeren zonder veel theoretisch houvast, of staan nog met één voet in de klassieke geneeskunde. Dr. K. Pien bv. zei: "Klassieke en alternatieve geneeswijzen zijn komplementair: het één kan niet zonder het ander." Wat doe je dan met de akupunctuur, die al millennia met succes wordt toegepast, en het roer niet heeft omgegooid na de

ontmoeting met de Westerse benadering? Hij zei zelfs: "Alleen een klassiek geschoold arts mag de homeopatie beoefenen. Als er eens iets ergs gebeurt, moet je toch weten over welke ziekte het gaat!" Commentaar in de zaal: "Dus homeo voor te spelen, klassieke wanneer het serieus wordt!"

Dit standpunt gaat alleszins in tegen de (kruciale) stellingname van de meesten op deze infodag, nl. dat niet ziekten maar mensen behandeld worden, en de therapie vnl. van de persoonlijkheid van de patiënt afhangt (dus mogelijk éénzelfde therapie bij geheel verschillende klachten, en vice versa). B. Braeckman, akupuncturist, zei: "Kombineren van zo tegenstrijdige benaderingen, kwa diagnose en kwa therapie, is zinloos en gevaarlijk." Nog iemand stelde het kruer: "Klassiek geschoolde artsen zijn al verbrod, zij slagen er meestal niet in, zich een andere benadering eigen te maken." Ziedaar een tipje van de machtsstrijd die woedt. Volksgezondheid bestudeert reeds hoe andere landen deze situatie wettelijk geregeld hebben: ook in België is de golf niet te stuiten. Daarom verandert de strategie van de Orde van Geneesheren: i.p.v. de natuurlijke geneeswijzen te verkiezen, wil zij hen inpalmen, en de "eenzijdige" homeopaten, akupuncturisten enz. blijvend buiten de wet stellen. "Het gaat tenslotte om niets minder dan het menselijk lichaam", heeft dr. Wijnen eens gezegd. Evident, niet? Wel, op precies dat punt heeft de nieuwe stroming een "alternatieve" visie.

De "zachte" aanpak

Het minste dat je op deze infodag kon opsteken, is dat hier gewerkt wordt vanuit een heel andere opvatting over mens, gezondheid, lichaam, ziekte. Ten eerste, er worden andere fysiologische modellen gebruikt. In de akupunctuur is er het systeem van meridianen (lijnen op het lichaamsoppervlak "verbonden" met de organen), theoretisch goed onderbouwd. Anderen doen minder moeite tot verklaring, waarom bv. massage van de teenwortels je verkrampt van de schouders verhelpt. Als het maar werkt. Het lichaam is een eenheid, en de hand, de voet, de ruggegraat, de iris, de meridianen weerspiegelen elk dit geheel, en kunnen dienen voor diagnose en behandeling van het hele lichaam. Ten tweede, meer of minder expliciet wordt er gewerkt met "subtiele graden van lichamelijkeheid". Je

hebt al wel eens van de aura gehoord. Dit is het meest van belang bij handopleggers, magnetiseurs, paranormale genezers. Ten derde de "zachte" aanpak: er wordt geen enkel natuurlijk evenwicht verstoord, het lichaam (en de rest) wordt aangemoedigd de eigen geneeskracht te laten werken. Gevolg: veel minder na- of neveneffecten, zelfs een verkeerde behandeling is weinig schadelijk. Let wel, als je tegen de principes zondigt wordt het soms wel gevaarlijk: krachtige homeo-medicatie gebruiken alsof het aspirine is, verwoest veel grondiger dan antibiotica — volgens sommigen. Zacht betekent nochtans niet: gemakkelijk. Want, ten vierde, de patiënt krijgt heel wat verantwoordelijkheid. Hij moet symptomen en therapieresultaten goed observeren, het onderscheidingsvermogen opbrengen om de juiste therapie te kiezen, bereid zijn zijn levenswijze te veranderen en zelf zich wat de leer van ziekte en gezondheid verdiepen. Vooral de mentale instelling "ik kan mezelf genezen; wat de therapeut ook doet om me hierbij te helpen, in laatste instantie heb ik zelf mijn gezondheid in handen", is doorslaggevend. Ten vijfde: individualisering van de remedie, die gekozen wordt i.f.v. de lichamelijke en geestelijke kenmerken van de patiënt. Een migrainepatiënt en een leverlijder krijgen soms dezelfde behandeling, terwijl dezelfde leveraandoening bij een ander patiënt weer anders verholpen wordt. "Geheel de mens", "genees jezelf", "genees de ziekte, niet de ziekte", zijn een paar typische slogans. Alleszins gaat het hier om veel meer dan alleen het lichaam.

Zowat elke spreker vertelde zijn succesverhaal: "Madam X liep van de ene dokter naar de andere, en het werd maar erger. Toen kwam ze bij mij..." Allen zijn het eens dat zij voor de goede zaak strijden, wanneer ze jiveren voor spoedige wettelijke erkenning. Al was het maar om de kwakzalvers buitenspel te zetten, zoals die "handopleggers" die hun handen niet kunnen thuishouden. En om in de welig tierende alternatieve apoteek wat orde te brengen.

Om te eindigen, één van de bezoekers mag niet onvermeld blijven. Een missionaris die de negerkes vertelt hoe Jezus de zieken genas, maar die zelf het leven gered werd door een inlands natuurgenezer (tovenaar, medicijnman), gebruikt nu zijn verlot om zelf wat op te steken over genezen.

Koen Elst

Medika's Halloween-festijn

De zwaarste vormen van bedrog worden steeds beoefend door schrandere gezagsdragers. Het was dan ook een groezel-intellectueel die me in alle stilte toevertrouwdde Allhallow's Eve te verplaatsen van 31 oktober naar de valavond van 12 november. Duidelijk een historische kortsluiting van dit middeleeuws feest, doordrenkt van menig heidens gebruik, met de maandag van Sint-Alberikus (dinsdag 12 november). Een — als je het mij vraagt — hobbebedonkse schabbejake streek, maar ja, een consummé Vidri-leine gevolgd door een paar mootjes gepocheerde heilbot — me als verdrapspenning toegestopt — doen nu

eenmaal wonderen. Vandaar dan ook mijn overmatige bewondering voor het Medika's Halloween-festijn op dinsdag 12 november.

De kandidaat "broekpissers" kunnen alvast omstreeks 18.00 u kracht vergaren gedurende de ghost-maaltijd bij candle en pompoen light. Daarna volgt een fikse tocht naar de ceremonie Allhallow's-offering in een of ander Leuvens woud. Bij lage bewolking zou men er in rechtstreeks contact staan met de ijskoude schorsgeesten. Een donkerde die enkel door haar bescheidenheid kan geëvenaard worden. Wat met brandijzers, kettingen, onschuldige magden en jonk-

heren beoogd wordt, zou de grootste wijsgeer na de diepste peiling niet kunnen meedelen.

Het byzantinistisch vernuft van Ibères, de voorganger op deze heilige nacht, met kaal geschoren schedel en achterhoofd van religieuze lengte, grinst alvast zijn zeezrijge ogen blauw van leedvermaak.

Het angstzweet kan echter gelukzalig wegstomen op de aansluitende TD in 401 Broadway. Een gifgroen smeugl drankje verzekerde de vroege bezoekers van geraffineerde neuralgische pijnen. Tot dan.

Dirk Poelaert

PRIKKELDRAAD

Prikkelraad: En de vereiste opleiding, poezke?

De Roock: «Daarvoor zorgt een oude legerkorporaal, met ervaring.»

Prikkelraad: Een delikate vraag nu: hoe zijn de prijzen, cherie?

De Roock: «Die zijn zeer gedifferentieerd: voor elk wat wils, zou ik zo zeggen, nietwaar. Omdat we geen prijsbodes bij onze 'waar' kunnen zetten, is het moeilijk zicht te krijgen op die prijzen; we krijgen weliswaar 'n Canon-zakkomputer maar de BASIC is voorafsnog niet sterk genoeg voor deze materie.»

Prikkelraad: Naar ik meen te weten werken bordelen - ekskuseer mij voor deze term - met euh... mensen euh... poeiers dus?

De Roock: «Dat is en hoort ook zo; wij hebben echter 'n ruimere kijk en werken met een peejër.»

Prikkelraad: Een peejër, nooit van gehoord.

De Roock: «Een peejër of PR (pie-ar) is iemand die affiches maakt, 'n krant uitgeeft (de Veroto, n.v.d.r.) en kaarsen bestelt. Bovendien draagt hij de klanten op handen, naar boven.»

Prikkelraad: Ik zie hier reclame voor rubber, hoe komen jullie daaraan?

De Roock: «Dat is sponsoring; de bewuste firma (DUREX, n.v.d.r.) zag haar omzet verminderen t.v.v. de pil en wil daar wat aan doen; bovendien krijgen we voor 1 jaar de beschikking over 6 hostes-

sen, maar die worden voorbehouden voor het eigen AOR-personeel.»

Prikkelraad: Natuurlijk. Bedankt voor het interview, m'n prikkelpoppie.

De Roock: «Je kan beneden je handen wassen en afrekenen.»

Je prikkelman

met een klap stuk

In werkelijkheid is Michel Uytterhoeven een wat fors uitgevallen rekonstruatie van de rechterschoen van Assepoester. Het leven is hard, dacht deze brave meid; maar het is gesteund op twee voortreffelijke zekerheden; de aanwezigheid van de prins en de betrouwbaarheid van de schoentjes voor en na het grote bal. Groot was dan ook de ontuchterling toen ten eerste bleek dat het rechter-schoentje niet aan de verwachtingen voldeed en ten tweede duidelijk werd dat de prins een sterk op Jan Fabre gelijkende kikker was. De gevolgen waren nefast: het was alsof bij toverslag het licht uitviel en de duisternis zich over dit droeve leven uitspreidde. Assepoester snikte weg in de kelders van haar eenzaamheid (ze had zojuist Konsalk gelezen) en de kikker had daarmee zijn doel bereikt. In werkelijkheid is Jean-Claude Gallotta een handige kleine prins die weigert voor kikker te spelen. Dat maakt het verhaal natuurlijk stukken eenvoudiger, maar in werkelijkheid is Assepoester een domme gans. Haar schoen doet zich thans voor als Wit Produkt.

Het was alweer enige tijd geleden dat AOR iets fatsoenlijk gepresteerd had dat ook de doorsnee-student kon interesseren. Er werd verhoed gezocht naar 'n gat in de markt, maar steeds weer werd de AOR de kaas van het brood gesnoept; anderen gingen lopen met de eer 'n autorallye georganiseerd te hebben of Leuven 'n KIC gegeven te hebben; zelfs Kultuurraad gooide het na al die tijd over 'n andere boeg en hield uitverkoop in hun superstuc: 4 personeelsleden gingen gratis over de toeg. Ene Chris De Stoop reikte de oplossing aan in de studenten knack van 1/9/85 op p. 55: "72% van de studenten heeft al intiem gevrijd", zegt deze schrijvelaar. Ene Gilberte De Roock pikt daarop in en zegt (bij zichzelf): "28% van de studenten heeft dus nog niet intiem gevrijd. Daar kan iets aan gedaan worden", en prompt vindt zij een aantal rooie rakkers (tevens sociaal gefrustreerd) bereid om dit initiatief vorm te geven in 'n vzw, AMEC vzw genaamd (AOR Massage & Erotic Centre). Prikkelraad had hierover 'n gesprek onder vier ogen met de initiatiefneemster, en zo iets is altijd mooi meegenomen.

Prikkelraad: *Mevrouw De Roock, hoe komt AOR erbij een euh... - laat ons het maar bordeel noemen - te beginnen.*

De Roock: «Een 'bordeel' zou ik het niet noemen, eerder 'n contactklub voor mensen die niet aan hun trekken kunnen komen.»

«Om op de vraag te antwoorden: de sociale sektor in Leuven is nog niet volledig uitgebouwd, ziet u, er zijn nog steeds mensen die voor hun problemen nergens terecht kunnen; mensen met relatieproblemen kunnen bij de sociale dienst terecht, maar mensen zonder relatie kunnen nergens heen. Zelfs mensen met 'n auto hebben 'n autorally.»

Prikkelraad: *Waar zullen de activiteiten plaats vinden, Gilberte?*

De Roock: «Voor het ogenblik worden de

lokalen in de 's Meiersstraat verfraaid, er komt aangepaste verlichting e.d.»

Prikkelraad: *En wie zal de dienst uitmaken, Bettie?*

De Roock: «Dat is 'n twistpunt; eerst dachten we aan halftijdse professionellen, maar toen bleken maandelijks opzegbare contracten beter; je werkt per slot van rekening met vrouwen, nietwaar?»

Prikkelraad: *Er moet toch 'n selectie-procedure zijn of niet, Gil?*

De Roock: «Zeker, zeker. De mensen die de Veto-redactie uitmaken zijn allemaal mannen; zij leken ons de ideale jury.»

Prikkelraad: *Hoe selecteren zij, schatje?*

De Roock: «Dat gebeurt achter gesloten deuren; zoals dat bij Veto toch de gewoonte is, nee?»

Met sinterklaas in zicht

Het verlanglijstje van de VLIR

Zoals stilaan wel algemeen bekend zal zijn, krijgt Wilfried Martens tijdens het formatieeraad van heel wat drukingsgroepen een verlanglijstje toegestuurd. Deze staan dan vol met voorstellen en aanbevelingen die deze of gene groep hoogstnoodzakelijk acht voor het beleid in de komende vier jaar. Naast de sociale partners — die ruimschoots de nationale pers haalden — heeft nu ook de Vlaamse Interuniversitaire raad (VLIR) een aantal voorstellen gedaan aan de formatie.

Alles bijeen is het een hele boterham geworden, maar zeker de moers uit leren hoe de Vlaamse universiteiten over hun eigen toekomst denken. Het uitgangspunt van de VLIR is dat de huidige maatschappij snel aan het veranderen is en een wetenschappelijke revolutie doormaakt. De toename inbreng van wetenschap en technologie in de samenleving maken het noodzakelijk over een breed wetenschappelijk potentieel te beschikken, potentieel dat hoofdzakelijk gevormd wordt aan de universiteiten.

Vlaanderen

Vanuit dit uitgangspunt worden een aantal stellingen ontwikkeld, dit als achtergrond bij de concrete voorstellen die worden gedaan. Een eerste oud zeer vormen — hoe kan het anders — de centen. Volgens de VLIR is het wetenschappelijk potentieel in België onvoldoende uitgebouwd (ten opzichte van de rest van Europa) en gediskrimineerd (ten opzichte van Wallonië). Vooral deze diskriminatie ten opzichte van Wallonië wordt uitvoerig toegelicht en met een eerste groep voorstellen wil de VLIR deze diskriminatie dan ook wegwerken.

De evolutie van het studentenaantal vormt een tweede bedreiging voor de financiën van de universiteiten. Tot nu toe worden de universiteiten immers nog altijd gesubsidieerd volgens het

aantal studenten, en dat zou de volgende tien jaar wel eens met tien procent kunnen zakken. Daarom stelt de VLIR voor de huidige werkings-toelagen voor vijf jaar te bevriezen, met indexaanpassingen en met een inhaalprogramma voor de Vlaamse universiteiten. Een ander interessant voorstel inzake de universitaire investeringen, is het pleiten voor het optrekken van de normen in verband met de sociale investeringen voor studenten.

Onderwijs

Het volgende deel van het Eisenpakket bevat een aantal voorstellen om Vlaanderen enige grondstof, namelijk grijze materie en werkkraft, efficiënter te rekruteren en in te zetten. Naast het pleidooi voor een Open Universiteit is hier voor de studenten het deel over onderwijsvernieuwing zeker het interessantste. Vooreerst wordt het oude hervormingsplan voor de aggregatieopleiding van de VLIR nog eens bevestigd: een afgestudeerde licentiaat krijgt tijdens zijn eerste jaar in het onderwijs hoogstens een deeltijdse aanstelling, dit gekombineerd met een aantal seminars die resulteren in een attest zonder hetwelke je niet verder mag lesgeven.

Verder wordt er voor gepleit de stop op het oprichten van nieuwe programma's op te heffen en uiteindelijk de hervorming van de wet op de academische graden eens door te voeren. Hierbij wordt concreet gedacht aan volgende aanpassingen: — Het afschaffen van het achterhaalde onderscheid tussen wettelijke en wetenschappelijke graden. — De bevordering van bijscholing en deeltijds studeren.

— Betere overstatemodaliteiten tussen de universiteit en andere vormen van hoger onderwijs.

— De mogelijkheid Belgische diploma's te halen via de samenwerking met de Open Universiteit van Nederland. — Het invoeren van programmatische regels om het aanbod van programma's in interuniversitair overleg te rationaliseren.

— De aanpassing van het examenstelsel. Wat hiermee bedoeld wordt,

blijft erg vaag. Als voorbeeld wordt gegeven: het aanvaarden van schriftelijke examens als volwaardige examens.

— Het mogelijk maken van krediet-systemen en van modulair onderwijs. Dit om een grotere differentiatie van de programma's mogelijk te maken.

Overheid

Tenslotte worden een aantal maatregelen voorgesteld om het universitair- en wetenschappelijk beleid van de overheid te verbeteren. Dit beleid schiet volgens de VLIR duidelijk te kort. Het frapantste voorbeeld is de verdeling van de overheidsbevoegdheid inzake universitair onderwijs tussen twee nationale en één gemeenschapsminister van onderwijs, terwijl voor het wetenschappelijk nog eens andere ministers bevoegd zijn. Om deze inefficiënte weg te werken stelt de VLIR voor het universitair onderwijs te kommunaliseren en een eigen Vlaams wetenschappelijk beleid te starten (de Vlaamse ekkelutieve krijgt in verband hiermee ook een veeg uit de pan).

Toekomst

Heel wat ambitieuze eisen en plannen van de VLIR dus. Wat ervan zal komen in deze crisisperiode is natuurlijk een andere vraag. Zo dateert de achteruitstelling van de Vlaamse universiteiten niet van gisteren en sleept de hervorming van de wet op de academische graden ook al meer dan vijftien jaar aan. Wat de studenten direct aanbelangt zijn de voorgestelde onderwijsvernieuwingen. Als zij hier serieus over mee willen praten staat er nog heel wat werk voor de boeg. Vooral de mogelijke aanpassingen van het examenstelsel en het invoeren van krediet-systemen en modulair onderwijs zijn daarbij van belang, omdat de gevolgen ervan niet direct duidelijk zijn. Kringraad gaat zich dit jaar specifiek met deze problemen bezig houden. Heb je interesse om mee te werken, of wil je gewoon wat meer weten, dan kan je terecht op het Kringraad-kantoor of bij je kringafgevaardigde.

Frank Segers

AGENDA

Donderdag 7 november

- 20.00 u. **INFO Agalev: ludiek of politiek?** Gratis informatie-avond met als sprekers: Joan Pepermans (kamerlid), Johan Hamels (provincieraadslid) en Relinde Baeten. Nadien is er gelegenheid tot discussie in kleine groepjes met sprekers. Organisatie: Agalev-studenten Leuven i.s.m. vzw Floeg.
- 20.00 u. **KABARET Freek De Jonge** (Stadsschouwburg). Organisatie: Spiraal.
- 20.00 u. **DEBAT Sportsponsoring**. Gespreksleider: Mark Uytendaele in de Dekenstraat, polyvalente zaal Eyskens.
- 20.00 u. **KIJK EN LUISTER 11.11.11: koöperaties op de Kaapverdische eilanden**, met film en spreker. Aud. Vesalius. Inkom: gratis.
- 17.00 u. **VOLKSSPEL ISOL: Made in Flanders**. volksspelnamiddag, volksmuziekgroep en fuif. Inkom: 50 fr.
- 20.00 u. **LITERATUUR Universitaire werkgroep literatuur**: Analyse poëzie. In 't Stuc (eerste verdieping).

Vrijdag 8 november

- 21.00 u. **TEATER HTP: kleur is alles**. Vlamingenstraat 83. Inkom: 120/80. Org.: 't Stuc.
- 09.30 u. **FILM Kortfilm / Jekino**: o.a. Bamboerck. Inkom: 50 fr. In 't Stuc.
- 21.00 u. **OPTREDEN Cabo Verde**: Kaapverdische groep, gevolgd door fuif. In ISOL. Org. 11.11.11.

Zaterdag 9 november

- 20.30 u. **TONEEL Boobab speelt Fardoes**, naar een novelle van Nawal el Saadawi. In Cultureel Centrum, K. Albertiaan 52. Inkom: 150/250. Org. Dulle Griet i.s.m. 11.11.11.

Maandag 11 november

- 20.00 u. **MUZIEK Het Grote Genoegen** nodigt u uit op *Musica Antiqua Leuven: From Haendel with Love*. P. Dombrecht, hobo. J. Van Immerseel, klavecimbel, W. Kijlken, viola da gamba. Inkom: 200 fr. Plaats: MT, Grote Aula.
- 20.30 u. en 22.30 u. **FILM Cine Espanol: Bunuel: Nazarín, Saura: Cria Cuervos**. Inkom: 60/80 fr. Aud. Vesalius.

Dinsdag 12 november

- 20.30 u. **TEATER Werkteater: De kroning van Poppea**. Inkom: 140/200. In 't Stuc.
- 20.30 u. **FILM Cine Espanol: Bunuel: Viridiana**. Inkom 60/80.
- 22.30 u. **FILM Cine Espanol: Saura: Los Ojos Vendados**. Inkom 60/80. Auditorium Vesalius.
- 20.00 u. **ZANG KVHV** organiseert elfde Vlaams Studenten Zangfeest (grote Aula), met aanwezigheid van Duitse en Nederlandse studentenklubs.
- 20.00 u. **RAKETTEN Vergadering van rakettenvergiif**, in 's Meiersstraat 5.

Woensdag 13 november

- 13.00 tot 23.00 u. **SPORT Zee de kwistaxrace** op het Hogeschoolplein. Vanaf 13.00 tot 23.00 u met deelneming van bijna alle fakulteiten. Organisatie: sportraad.
- 20.30 u. **FILM Cine Espanol: Bunuel: Tristina**. Inkom: 60/80. Auditorium Vesalius.
- 22.30 u. **FILM Cine Espanol: Saura: Mams Cumie Cien Anos**. Inkom 60/80. Auditorium Vesalius.
- 21.00 u. **VIDEO Rockvideo**. Inkom 50/70. In 't Stuc.
- 20.00 u. **KABARET Kurt Van Eeghem: Etiquette**. Org.: cultureel centrum Leuven. In Stadsschouwburg.

Donderdag 14 november

- 20.00 u. **MUZIEK Orgelrecital door Suzan Woodson** in de concertzaal van het Lemmensinstituut. Herestraat 53, Leuven. Inkom: 120/180.
- 20.30 u. **FILM Keaton: The General**. Auditorium Vesalius. Inkom: 60/80.
- 20.30 u. **FILM Cine Espanol: Erice: Es Espiritu de la Colmena**. Inkom 60/80. Auditorium Vesalius.
- 22.30 u. **FILM Cine Espanol: Luna: Caniche**. Inkom: 60/80. Auditorium Vesalius.
- 20.30 u. **FILM Leroy: Little Caesar**. Inkom: 60/80. Auditorium Vesalius.
- 20.00 u. **VOORDRACHT Houwens: Neruda: over het hemd van mijn broeder**. In 't Stuc. Org. Romania.
- 20.00 u. **MUZIEK Kamermuziek: E. Siebens (kontrabas) en P. Swerts (klavier)** in de concertzaal van het Lemmensinstituut, Herestraat 53, Leuven. Inkom 120/180.

Vrijdag 15 november

- 20.30 u. **FILM Cine Espanol: Malraux: Sierra de Teruel**. Inkom: 60/80. Auditorium Vesalius.
- 22.30 u. **FILM Cine Espanol: Camus: Lossantos Innocentes**. Inkom 60/80. Auditorium Vesalius.
- 22.00 u. **KONCERT Kurt van Herck Quartet** in De Witte Telperion, Naamsstraat 46. Inkom gratis.

TENTOONSTELLINGEN

- GALERIJ PERSPEKTIEF**, Janine Verdonck: schilderijen. Tot 28 november.
- STEDELIJK MUSEUM**, Vander Kelenstraat. Werken van Barmhartigheid, 650 jaar Alexianen in de Zuidelijke Nederlanden. Tot 24 november.
- STEDELIJKE TENTOONSTELLINGSZAAL**, Vanderkelenstraat 30. Tentoonstelling met werken van hedendaagse leraren en ex-leraren van de Akademie. Inkom gratis.

Historia

- di 12 nov.: Praesidiumvergadering in praatkamer.
- wo 13 nov.: doop met TD in Broadway.

fakbar, telkens om 20.00 u, 22.00 u en 24.00 u.
• Elke donderdag om 20.15 u. Bezinning in lokaal 28 (MT).

Landbouwkring

- do 7 nov: voetbal eerste kan tegen tweede kan, op sportkot.
- ma 11, di 12, wo 13 nov: kringreis naar Wageningen.

Orïentalistiek

- do 7 nov: Cocktailavond in de fakbar.
- do 14 nov: doop.

Kilo

- wo 13 nov: 11.11.11-koncert (Schumann, Schubert) op achtste verdieping L & W.

Katechetika

- ma 11, di 12, wo 14 nov: telkens drie films in de living van de

Apolloon wil zwembad, geen roeibak

Om het tekort aan een goede zwemkommodatie voor studenten in het Leuvense bloot te leggen, plande Apolloon (studentenvereniging van het Instituut voor Lichamelijke Opleiding) een aktie-tien-daagse.

De grieven van Apolloon zijn tweeledig. Enerzijds betogen zij dat het zwembad van de KUL slechts een roeibak is. Deze roeibak heeft afmetingen (diepte: 1,20 tot 1,50 m, lengte: 22 m, breedte: van 10 tot 6 m) die belachelijk zijn. De lessen die in dit zwembad doorgaan moeten dan nog geregeld afgebroken worden omdat de verf van de zoldering afschildert en de filters verstopt geraken. Als men er dan ook rekening mee houdt dat er nog lessen vervallen door overbelasting, kan men begrijpen dat de studenten niet degelijk kunnen worden onderwezen.

Ten tweede klagen zij het feit aan dat er voor studentenzwemsport slechts enkele uren in het stedelijk zwembad afgehuurd zijn. Maar aangezien dit zwembad binnen de drie jaar zal afgescreven worden en er geen verdere grote zwemkommodatie in Leuven is...

Akties

Om het bovenstaande aan te klagen heeft Apolloon een aktieprogramma opgesteld waarbij zij eisen dat er een nieuw zwembad komt. Vanaf maandag 4 november zijn er petitielijsten rondgedeeld voor studenten, andere universiteiten, proffen, enz. Dinsdag 5 november was er een perskonferentie en een zwembadhappening. Op vrijdag 8 november wordt er vanaf 14.00 u opgesteld naar rektor Dillemans, algemeen beheerder Tavernier en de kersverse voorzitter van studenten-aangelegenheden Masschelein. De meest radicale akties gaan echter pas dinsdag 12 november door. Om

16.00 u zal elk presidiumlid zich op het Galgenveld (nabij het St.-Pieterskollege) ophangen. Na deze eerder lugubere bedoening zal tussen 18.00 en 20.00 u een heuse bezetting van het stedelijk zwembad doorgaan. Anderen zullen ondertussen het zwembad van het Instituut voor Lichamelijke Opleiding (de roeibak dus) pogen leeg te scheppen. Bij wijze van apotheose gaan er vanaf 22.00 u. didaktische oefeningen droogzwemmen door op de Oude Markt.

Buiten de petitjes zal er doorlopend met affiches, stickers, spandoeken en badmutsen met slogans geijverd worden voor een verbetering van het zwembadenbestand in Leuven.

Jan Huyse

VTK

- 12 november: filmforum *Cat People*: 20.30 u. Inkom: 60/70.
- 14 november: externe TK-raad om 20.00 u. In RC.

Chemika

- di 12 nov: schaatsen.
- za 16, zo 17 nov.: week-end in Westmalle.

Medika

- Gezocht: kandidaten voor klasiek aperitifconcert op ma 9 dec en voor popfestival *Medika Life Aids* op do 12 dec.
- di 12 nov: 18.00 hexsenmaaltijd; 19.30 u Halloween-tocht; 21.00 u TD in Broadway.

